

Omsorgsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till omsorgsnämnden

Datum:
2020-09-14

Diarienummer:
OSN-2020-00644

Handläggare:
Monica Petersson

Projektansökan till Arvsfonden för Relationer som funkar från Föreningen för utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden beslutar

1. **att** godkänna att nämnden är samverkanspart i FUB:s ansökan till Arvsfonden i enlighet med föredragningen i ärendet.

Sammanfattning

Föreningen utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna, FUB, ska ansöka om medel från Arvsfonden för ett projekt kallat Relationer som funkar. FUB vill att Uppsala kommun tillsammans med region Uppsala, Skellefteå och Östhammars kommuner m.fl. är samverkanspart i ansökan. Ansökan gäller utarbetande av en social app för umgänge och dejting, utveckling av metoder, utbildningar och förbättring av fysiska mötesplatser för att underlätta skapande av nära relationer.

Omsorgsförvaltningen förslår att arbetsutskottet ställer sig positiva till att vara samverkanspart i ansökan gällande metoder, utbildningar och fysiska mötesplatser. men att arbetsutskottet samtidigt tydliggör att även om omsorgsnämnden är positiv till tanken med den målgruppsanpassade sociala appen så kommer samarbetet inte innebära att omsorgsnämnden upphandlar eller köper in grupplicens i en social app. Omsorgsnämnden står inför stora utmaningar ekonomiskt vilket innebär att nämnden inte heller kan bidra med en projektledare från målgruppen på halvtid i projektet.

Ärendet

FUB ska ansöka om medel från Arvsfonden för ett projekt kallat Relationer som funkar. Relationer som funkar är tänkt att vara ett treårigt, nationellt projekt som ska underlätta för personer med LSS-beslut att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.

Projektets främsta målgrupp är personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) och i viss utsträckning personer med autism.

Övriga samverkanspartner i ansökan är Skellefteå kommun, Östhammars kommun, Myndigheten för delaktighet, Habiliteringen i Uppsala län, Autism- och Aspergerföreningen i Uppsala län, Föreningen FUB-gården, Nordic Accessibility Group AB. Dessa ska ingå i styrgruppen för projektet.

Föreningen Kulturparken har tillsammans med lokalföreningen FUB Uppsala-Knivsta arbetat i flera projekt kring sexualitet och nära relationer för personer med intellektuell funktionsnedsättning. Mellan 2014 och 2017 drev Kulturparken projektet Rätten att leva mitt liv. Syftet med projektet var att informera om sex och samlevnad, rättigheter och skyldigheter för personer med ett LSS-beslut. Föreningen Kulturparken har 2018 med stöd från Arvsfonden genomfört en förstudie kring Relationer som funkar med en genomgång av olika förslag på förbättringar av möjligheter att få relationer att fungera. Förstudien använde sig delvis av det material från det tidigare projektet, men har också gruppintervjuat brukare och personal vid 13 tillfällen.

Ansökan

Ensamhet och svårigheter med nära, självvalda relationer är stora problem för många personer med intellektuell funktionsnedsättning och/eller autism. Det är tre gånger så många ungdomar med funktionsnedsättning som är missnöjda med sina kompisrelationer och familjerelationer jämfört med personer utan funktionsnedsättning och fem gånger så vanligt att ungdomar med funktionsnedsättning är missnöjda med livet överhuvudtaget¹. För personer med IF är det digitala sociala utanförskapet dessutom stort, vilket har blivit tydligt i och med corona-krisen, när de fysiska kontakterna har begränsats än mer. FUB vill med projektet skapa lösningar för dessa hinder, och designa lösningarna tillsammans med brukare som berörs. En bas i projektet blir en tankesmedja, som framför allt består av olika arbetsgrupper med erfarenhetsexperten från målgruppen, men också andra sammanhang där FUB samlar in och strukturerar tankar från målgruppen.

Tankesmedjan blir en integrerad del av utvecklingsarbetet och metoden för involveringen beror på personernas intresse, funktionalitet eller livssituation. I så stor utsträckning som möjligt kommer FUB att genomföra detta arbete i sammanhang som redan finns, eller som kommer att leva kvar efter att projektet avslutats. Det kan handla om föreningssammanhang, dagliga verksamheter, fritidsaktiviteter eller liknande. Som grundprincip om arbetsuppgifterna genomförs på personerna fritid så kan projektet arvoda för arbete som görs inom projektets ram. Detta förutsätter att de inte arvodas från annat håll. Målgruppen förväntas inte arbeta gratis.

En del av projektet är att bygga upp en social app, som är så tillgänglig och så trygg som möjligt, samtidigt som den ska vara attraktiv för användaren. Plattformen ska både ge möjlighet att lära känna nya personer och fördjupa och vårda befintliga relationer. Appen ska byggas av Begripsam AB och företaget Axess-lab, som är en del av Haja Application AB, och de ska ta ansvar för förvaltning och vidareutveckling av appen efter projekttidens slut. FUB anser dock inte att en ny app är en universallösning, som i sig kan bryta målgruppens digitala sociala utanförskap. Tillgång till apparater och internetuppkoppling, kunskap om hur man använder verktygen, personaltöd för att använda digitala lösningar är några olika aspekter som

¹ Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, Fokus12

också behöver förbättras. Tillsammans med erfarenhetsexperter från FUB och i dialog med de involverade kommunerna, Uppsala, Östhammar och Skellefteå, region Uppsala så ska de försöka att skapa förändring.

En annan del blir att ta fram och testa nya eller vidareutveckla befintliga metoder för fysiska mötesplatser. Exempel på aktiviteter som främjar nära relationer är gym, dans, fester, pubkvällar, after-work, mötesplatser för personer med liknande intressen, matlag m.m. Detta ska göras i första hand tillsammans med bl.a. kommunerna, FUB Uppsala län, FUB-gården Tallkrogen m.fl. som kan fortsätta arbetet även efter projektets slut.

En tredje del av projektet handlar om att stötta verksamheter riktade till personer med LSS-beslut att bli bättre på att möjliggöra och stötta användarnas nära relationer och samtidigt undanröja hinder. Dels innebär det fortbildning, coachning och annat direkt stöd, dels innebär det att tillgängliggöra och tipsa om olika fungerande arbetssätt på en webbplats (resursbanken). Resursbanken kommer att ägas och förvaltas av en stiftelse. Den ska bildas under tiden för projektet och inom ramen för stiftelsen kan ansvaret för att vidareutveckla kunskaperna och idéutvecklingen från projektet finnas kvar.

När förbättringsbehoven ligger på en policynivå så ska projektet skapa dialog mellan sina erfarenhetsexperter och de beslutsfattare som ansvarar för frågorna. Det kan handla om myndigheter eller politiker på kommunal, regional eller nationell nivå. Projektledarna har inför projektet etablerat många av de kontakter som kan behövas för det. När de testar nya metoder eller genomför förbättringsprocesser kommer de att samarbeta med långsiktiga aktörer, så att den långsiktiga planeringen finns med redan från början. Begripsam AB, Axess lab och Nordic Accessibility Group AB ansvarar för förvaltningen av den sociala appen.

Den sociala appen och omsorgsförvaltningens ställningstaganden

Den sociala app ska integreras med en lärplattformen som kallas Digi-jag. FUB-Riks har i samverkan med Mora folkhögskola givit företaget Axess-lab i uppdrag att utarbeta lärplattformen, finansierat av Arvsfonden. Den finns som en pilot och testas för närvarande av fem olika kommuner bl.a. Rättvik. För att öka tryggheten i den sociala appen ska det finnas en hjälp-knapp som kallar på administratör om något problem uppstår. Syftet med den sociala appen är att bryta det digitala utanförskapet och att göra det möjligt att umgås och dejta digitalt. I risk- och konsekvensanalysen beskriver FUB hur de menar att säkerheten för den enskilde ska upprätthållas, bl.a. via överenskommelser med kommunerna om var ansvaret ligger om personer känner sig utsatta. I projektetansökan så menar FUB att bedömningen om vem som ska få tillgång till appen ska göras av kommunen. Uppsala kommun m.fl. ska erbjudas att köpa grupplicenser i appen för att målgruppen inte har ekonomi att köpa individuella licenser.

Det finns en app utarbetad för målgruppen som heter VillJa ses. I appen är det möjligt att välja vänskapsrelationer eller kärleksrelationer. Företaget VillJa Livsvariationer grundades hösten 2018. VillJa ses har funnits sedan hösten 2019. VillJa grundades av två kvinnor Mia K Fröling och Malin Wernersson från Örebro som båda har anhöriga med intellektuell funktionsnedsättning.

Västra Göteborg driver en blogg Snakket går i Västra Göteborg, https://snakketgar.blogspot.com/p/blog-page_28.html I den finns information, utbildningar m.m. samlat. Information är både riktat till brukare och medarbetare.

Bland annat finns en rubrik Nya vänner. Där finns APPen Villja ses upplagd. I bloggen finns en mängd andra APPar upplagda som är anpassade för målgruppen.

Det finns flera juridiska tveksamheter kring det tilltänkta samarbetet i just den del som avser hanteringen av den sociala appen. I samråd med kommunjuristerna har förvaltningen identifierat följande juridiska tveksamheter

- Den kommunala kompetensen och beslutandemöjligheter
- Personuppgiftshantering och skydd för sekretessreglerade uppgifter
- Konkurrens

De problem som framhållits beträffande ovanstående punkter är följande.

Den kommunala kompetensen och beslutandemöjligheter

Även om det ingår i kommunens uppgifter att verka för att personer som av psykiska, fysiska eller andra skäl möter svårigheter i sin livsföring att delta i samhällets gemenskap och att leva som andra så är relationer – både vänskapliga och romantiska – ett område som ligger inom den privata sfären. Kommunen kan främja mötesplatser och kontakter på en generell nivå, men kan inte i förhållande till en enskild individ fatta beslut i syfte att främja kärlekskontakter. Förutom att det saknas en lagstiftning enligt vilken beslut kan tas så är det inte heller, ur ett etiskt perspektiv, kommunens sak att avgöra vem som får och inte får delta i en dejting-app. Kommunen kan alltså inte ta ansvar för att det enbart är personer med funktionsnedsättning som har tillgång till appen eller att inte s.k. fishing förekommer. Att ansvara för administrationen av en grupplicens och att avgöra vilka enskilda brukare som får lov att ta del av en sådan app ligger således utanför kommunens uppdrag och kompetens, och kommer därtill med ett ansvar som kommunen inte kan åta sig.

Personuppgiftshantering och skydd för sekretessreglerade uppgifter

Om kommunen skulle delta mer aktivt i framtagandet av en app finns även problem som rör personuppgiftshanteringen och skyddet för sekretessreglerade uppgifter.

Skellefteå kommun är en av samverkansparterna i projektet delvis på grund av deras kompetens gällande appar för funktionsnedsatta. Skellefteå har genomfört en innovativ funktionsupphandling av utarbetande av ett kognitivt stöd i form av en app. De har skrivit avtal med ett externt företag där de samarbetar i framtagande tillsammans med brukare, kommunen och utvecklare. Tanken var att företaget skulle ta fram en lösning, äga och driva utvecklingen och kommunen möjliggöra och se till att den sprids på den öppna marknaden. Detta har inneburit en hel del diskussioner kring juridik och IT. Processen tog cirka tre år.

Det företag som Skellefteå samarbetar med har valt att erbjuda enskilda licenser eller kommunlicenser som olika kommuner kan välja att upphandla.

Några punkter som har varit viktiga:

- Brukaren skulle ha äganderätt till all egendata i verktyget.
- Leverantören skulle kunna utvärdera användningen av funktioner i verktyget men inte spara data om enskilda brukares användning.
- Brukaren skulle själv ha en egen användare. Den skulle inte vara inloggningsbar för andra användare. Leverantören tilldelar behörigheter och ansvarar för support.

- Brukaren skulle själv kunna välja om information skulle sparas och i så fall hur lång tid informationen sparas i verktyget.
- Leverantören skulle så länge ett giltigt avtal finns mellan leverantören och kommunen bedriva ett löpande vidareutvecklingsarbete i samarbete med kommunen i syfte att förbättra och effektivisera verktyget. Kommunens roll är att samordna referensgrupp som stöd för utveckling av verktyget.
- Verktyget ska tillgängliggöras på den öppna marknaden. Detta ger möjlighet för spridning till personer som inte har rätt till stöd utifrån beslut och kan sprida verktyget till andra målgrupper.
- GDPR följs på så sätt att kommunen har grupplicenser och brukaren har en kod för inloggning och alla data sparas i den enskildes mobil, surfplatta eller dator.

Den app som Skellefteå tog fram hade alltså ett annat syfte och upplägget var ett annat vilket möjliggjorde för kommunen att kunna delta i projektet. Vid en jämförelse kan dock inte samma förhållningssätt användas på den app som nu är i fråga, varför Skellefteåmodellen inte kan användas.

Om kommunen deltog i appen, och ansvarade för insläpp av brukare, skulle informationen om deltagare i appen dessutom omfattas av socialtjänstsekretess, eftersom det vore givet att samtliga deltagare i appen också får insatser från omsorgsnämnden. Detta innebär att krav skulle behöva ställas på informationssäkerheten i appen, bland annat kring lagring av personuppgifter. Enligt ett uttalande från E-samverkansförbundet så anses det om man lagrar sekretessreglerad information i en amerikanskt ägd molntjänst så ska den informationen betraktas som röjd i offentlighets och sekretesslagens mening i sådana molntjänster där den amerikanska lagstiftningen ("cloud act") möjliggör för amerikanska myndigheter att begära ut information direkt från leverantörer (till exempel Microsoft). Det avgörande för tillämpligheten av cloud act är om tjänsten har sådana ägarförhållanden som gör den amerikansk (dvs faller under amerikansk rätt). Det spelar alltså inte någon roll om själva molntjänsten eller lagringsytan finns någon annanstans i världen, om cloud act ändå är tillämplig. Samma resonemang gäller även ryska, kinesiska och indiska molntjänster på grund av liknande lagstiftning. Kommunens inblandning i appen skulle således begränsa de tekniska möjligheterna för den leverantör som tillhandahåller appen.

Konkurrens

I det nu aktuella projektet finns redan en tilltänkt leverantör som fått i uppdrag att utveckla appen. Kommunens medverkan kan väcka frågetecken kring hur konkurrensen tillvaratas och om en app ska upphandlas eller inte. Inköpen av grupplicenser styrs på detta sätt inte av marknaden utan av det aktuella projektet på ett sätt som riskerar att snedvrider konkurrensen, vilket också är en anledning för omsorgsnämnden att iakttä försiktighet.

Sammanfattning

Tanken med en social app anpassad för personer med intellektuell funktionsnedsättning är god för att skapa fler sociala forum för målgruppen. Samtliga ovanstående reflektioner är dock mycket viktiga för att klargöra vilket ansvar kommunen kan ta gällande en social app. Med tanke på frågorna gällande kommunens ansvar för sekretess och trygghet har kommunen inget intresse för att upphandla licenser för en social app. Om en social app för funktionsnedsatta ska utvecklas ska

den ägas, driftas av en privat aktör och inte finansieras via grupplicenser från kommunen utan av den enskilde själv. I projektansökan föreslås att personer ur målgruppen ska utbildas och få handledning för att vara värdar/mentorer för appen inom ramen för en kommunal daglig verksamhet. Förvaltningen menar att detta är en fritidssysselsättning och inte en uppgift för daglig verksamhet. En inventering har visat att samtliga gruppboenden inte ännu har wifi, men detta arbetas det för.

Omsorgsnämnden tog i mars 2018 beslut om dokumentet "Goda relationer- en vägledning om sexualitet, känslor och bemötande för dig som arbetar i en LSS-verksamhet". Den baseras sig bl.a. på Malmö stads vägledning för personal inom all LSS-verksamhet. Kulturparkens projekt Rätten till ett liv visade på behovet av en sådan vägledning i Uppsala kommun. För att möjliggöra rätten till en god sexuell hälsa är det viktigt att personal, som ger funktionsnedsatta stöd i sin vardag, vågar och har kompetensen att bemöta brukares frågor kring sex- och samlevnad på ett professionellt sätt och att de enskilda blir respekterade och lyssnade på.

Utifrån ovanstående föreslår förvaltningen att arbetsutskottet beslutar att nämnden blir samverkanspart till FUB i vissa delar av projektet som rör metoder, fysiska mötesplatser, informationssatsningar och stöd till verksamheter. Däremot bör nämnden, när det gäller den del av projektet som avser den sociala appen, avstå från att ingå i samarbetet i den delen.

Beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för systemledning i samverkan med avdelningen för kvalitet och utveckling, avdelningen för arbete och bostad. Även juridiska avdelningen på kommunledningskontoret har vidtalats.

Ekonomiska konsekvenser

De förslag på sociala aktiviteter och utbildningar som FUB tar upp i sin ansökan kommer att erbjudas kommunen kostnadsfritt. Om medarbetare ska gå på utbildningar är det däremot en kostnad förknippat med detta även om utbildningen erbjuds. Kostnad per timme är cirka 200 kr inklusive sociala avgifter för fast anställda medarbetare. Resultatet av projektet kan komma att innebära att kvaliteten i befintligt utbud av fritidsverksamheter på ett bättre sätt uppfyller brukarnas önskemål. I ansökan stipuleras att omsorgsnämnden ska stå för kostnaden för en projektledare från målgruppen på halvtid. Nämndens arbetsutskott föreslås besluta att inte stå för denna kostnad i projektet. Omsorgsnämndens övriga kostnader för detta projekt är deltagande i en styrgrupp cirka 6 tillfällen/ år cirka 35 000 kr/år, vilket föreslås godkännas

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse den 14 september 2020
- Bilaga 1. Projektansökan
- Bilaga 2. Budget
- Bilaga 3. Projektbeskrivning
- Bilaga 4. Risk- och konsekvensanalys

Omsorgsförvaltningen

Lenita Granlund
Förvaltningsdirektör

Telefon 08-7000 800

E-post registrator@arvsfonden.seWebb www.arvsfonden.se

Kammarkollegiet

Arvsfondsdelegationsenheten

Box 2218

103 15 Stockholm



Ansökan om stöd ur Allmänna arvsfonden till projekt

- Ansökan gäller för hela projekttiden. Vid fleråriga projekt ska beskrivningen gälla samtliga år.
- Skriv kortfattat. Ansökan får vara max 20 sidor lång.
- I slutet av detta dokument finns information om hur du skickar in din ansökan och vad du ska skicka med.
- Vid beslut gäller *Generella villkor för projektstöd ur Allmänna arvsfonden* som finns att ladda ned från www.arvsfonden.se.

Sökande organisation (fullständigt namn enligt stadgarna eller officiellt register) FUB i Uppsala län		Organisationsnummer 817000-7689
Eventuell avdelning eller resultatenhet		
Adress Kungsgatan 64		
Postnummer och postort 753 18		Län Uppsala
Ansvarig kontaktperson hos sökande organisation Magnus Lindén		
E-post kontaktperson magnus@gemaktenvidare.se		Telefon kontaktperson 0762-625698
Projektets namn Relationer som funkar		
Hur lång tid beräknas projektet pågå? Ange ett av alternativen genom att klicka i en ruta. ☐ Ett år ☐ Två år ☒ Tre år		
Den huvudsakliga målgruppen för projektet är (ange ett eller flera alternativ genom att klicka i en ruta) ☐ barn till och med 11 år med eller utan funktionsnedsättning ☒ ungdomar 12–25 år med eller utan funktionsnedsättning ☒ personer över 25 år med funktionsnedsättning		
Hantering av personuppgifter Uppgifterna som hanteras i denna ansökan inklusive tillhörande bilagor sparas och hanteras i enlighet med Dataskyddsförordningen. Uppgifterna kan komma att användas vid förnyad kontakt. Läs mer om vår hantering av personuppgifter på www.arvsfonden.se		

Om Arvsfonden

Målgrupper

Arvsfondens målgrupper är barn, ungdomar och personer med funktionsnedsättning i alla åldrar

Kriterier

Arvsfonden har tre kriterier som ska uppfyllas i alla projekt:

Idén ska vara nyskapande och utvecklande

Det kan till exempel handla om att testa en ny metod, anpassa en verksamhet efter en ny målgrupp eller att starta en helt ny verksamhet.

Målgruppen ska vara delaktig

Ett arvsfondsprojekt genomförs med och av målgruppen. Det är målgruppens behov som ska styra verksamheten.

Det ska finnas en plan för överlevnad

Det är viktigt att skapa förutsättningar för att projektets erfarenheter och resultat ska kunna leva vidare när finansieringen från Arvsfonden upphör. Det kan till exempel handla om en ny verksamhet, ny kunskap som sprids eller en ny arbetsmetod som fortsätter att användas.

Demokratiska värderingar

Utöver de övergripande kraven ovan måste verksamheter som får stöd ur Arvsfonden vila på demokratisk grund. Med det menar vi att den sökande organisationens verksamhet och verksamheten i projektet inte får strida mot följande värderingar:

Lika rättigheter och möjligheter

Alla människor ska ha lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk och social tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsförmåga, sexuell läggning eller ålder.

Delaktighet och inflytande

Möjligheter för alla i projektet att ha insyn i och kunna påverka verksamheten. Det kan till exempel handla om att kunna göra sin röst hörd och att bli lyssnad på.

Inkludering

Aktivt arbete för att var och en ska känna sig välkommen och kunna bidra och delta i verksamheten. Inkludering innebär ett arbete för både fysisk och social tillgänglighet, det vill säga att alla ska kunna ta sig in i och vara på de platser där verksamheten bedrivs och att alla ska kunna ta del av projektets information och kommunikation.

PROJEKTBESKRIVNING

1. Sammanfattning

Sammanfatta på cirka en halv sida vad projektet handlar om. Beskrivningen måste innehålla projektets syfte, mål, målgrupp, metod, viktigaste aktiviteter och överlevnad efter projektets slut.

Skriv här

Relationer som funkar är ett treårigt, nationellt projekt som ska underlätta för personer med LSS-beslut att skapa, fördjupa och vårda nära relationer. Projektets främsta målgrupp är personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) och i viss utsträckning personer med autism.

Ensamhet och svårigheter med nära, självvalda relationer är stora problem för många personer med IF och/eller autism. För personer med IF är det digitala sociala utanförskapet dessutom enormt, vilket har blivit smärtsamt tydligt i och med Corona-krisen, när de fysiska kontakterna har begränsats än mer. Vi vill med projektet skapa lösningar för dessa hinder, och designa lösningarna tillsammans med dem som berörs.

En bas i projektet blir en tankesmedja, som framför allt består av olika arbetsgrupper med erfarenhetsexperten från målgruppen, men också andra sammanhang där vi samlar in och strukturerar tankar från målgruppen. Med oss i bagaget har vi givetvis alla samlade tankar från förstudien och Kulturparkens tidigare projekt. Dessa tankar är grunden i vad vi vill utveckla och hur vi vill göra det. Tankesmedjan är en integrerad del av allt utvecklingsarbete, och metoden för involveringen beror på personens intresse, funktionalitet eller livssituation. I så stor utsträckning som möjligt kommer vi att genomföra detta arbete i sammanhang som redan finns, eller som kommer att leva kvar efter att projektet avslutats. Det kan handla om föreningssammanhang, dagliga verksamheter, fritidsaktiviteter eller liknande. Som grundprincip vill vi arvoda för arbete som inte arvodas från annat håll, så att inte målgruppen förväntas arbeta gratis.

En del av projektet är att bygga upp en social app, som är så tillgänglig och så trygg som möjligt, samtidigt som den ska vara riktigt attraktiv för användaren. Plattformen ska både ge möjlighet att lära känna nya personer och fördjupa och vårda befintliga relationer. Appen byggs av Begripsam och Axxess lab, vilka också tar ansvar för förvaltning och vidareutveckling efter projektens slut.

Vi tror dock inte att en ny app är en universallösning, som i sig kan bryta målgruppens digitala sociala utanförskap. Tillgång till apparater och internetuppkoppling, kunskap om hur man använder verktygen, personalstöd för att använda digitala lösningar är några olika aspekter som också behöver förbättras. Tillsammans med våra erfarenhetsexperten och i dialog med de involverade kommunerna, regionerna och myndigheterna så försöker vi skapa förändring även här.

En annan del blir att ta fram och testa nya eller vidareutveckla befintliga metoder för fysiska mötesplatser. Detta sker i första hand tillsammans med aktörer som kan fortsätta arbetet även efter projektets slut.

En tredje del av projektet handlar om att stötta verksamheter riktade till personer med LSS-beslut att bli bättre på att möjliggöra och stötta användarnas nära relationer och samtidigt

undanröja hinder. Dels innebär det fortbildning, coachning och annat direkt stöd, och dels innebär det att tillgängliggöra och tipsa om olika fungerande arbetssätt på en webbplats (resursbanken).

När förbättringsbehoven ligger på en policynivå så skapar vi dialog mellan våra erfarenhetsexperter och de beslutsfattare som ansvarar för frågorna. Det kan handla om myndigheter eller politiker på kommunal, regional eller nationell nivå, och vi har inför projektet etablerat många av de kontakter som kan behövas för det.

När vi testar nya metoder eller genomför förbättringsprocesser kommer vi att samarbeta med långsiktiga aktörer, så att den långsiktiga planeringen finns med redan från början. Dessa ansvarar för att förvalta aktiviteter eller metoder och bibehålla förbättringar efter projektets slut. Begripsam, Axess lab och Nordic Accessibility Group ansvarar för förvaltningen av den sociala appen. Det finns också planer på att bilda en stiftelse som kan arbeta vidare med att förvalta och vidareutveckla kunskaperna och idéutvecklingen från projektet (och från besläktade projekt och verksamheter).

2. Bakgrund

Beskriv kortfattat projektets ämne och vad som redan görs inom området, av er och av andra aktörer, lokalt och nationellt.

Skriv här

Personer med IF och autism är ofta mer ensamma än andra, och är oftare och mer missnöjda med sina nära relationer än andra. Fungerande nära, självvalda relationer är en nyckel till livskvalitet och god hälsa, och en mänsklig rättighet. Tre gånger så många ungdomar med funktionsnedsättning är missnöjda med sina kompisrelationer och familjerelationer jämfört med personer utan funktionsnedsättning, och det är fem gånger vanligare att ungdomar med funktionsnedsättning är missnöjda med livet än andra (Fokus12).

Det digitala utanförskapet hos målgruppen är enormt. Begripsam har gjort en omfattande undersökning av hur personer med funktionsnedsättning använder internet, och där blir det tydligt att personer med språksvårigheter eller IF har det allra svårast i det digitala samhället. Exempelvis tycks endast 25% av de svarande med IF kunna legitimera sig digitalt, och trots att klyftan är minst när det gäller social media så uppgav endast 54% ur gruppen att de använder facebook. Dessutom är det bara en mindre andel av gruppen som klarar av att använda internet utan stöd.

I dagsläget finns det ingen nationell myndighet som har ett reglerat ansvar de sociala aspekterna av för målgruppens digitala delaktighet, men vi kommer under projektet att ha nära kontakt med Myndigheten för delaktighet kring de frågorna.

Vår målgrupp har rätt till stöd enligt LSS (Personkrets 1 & 2), som kortfattat ger rätt till olika stödinsatser som kan behövas för att tillförsäkras *goda levnadsvillkor*. Trots att de flesta skulle hålla med om att fungerande nära relationer är en förutsättning för goda levnadsvillkor, och trots att den internationella klassifikationen av funktionstillstånd, funktionshinder och hälsa tar upp *mellanmänskliga interaktioner och relationer* som ett av nio livsområden, så är de nära relationerna (särskilt romantiska och sexuella) tämligen frånvarande, både i de styrande och vägledande dokumentet och i det konkreta stödet.

Det har gjorts en hel del utvecklingsarbete på många håll genom åren, framför allt kring sexuell hälsa och sexuellt våld inom målgrupperna, men även några insatser kring digital social delaktighet. Vi tar med oss erfarenheterna och har kontakt med de flesta av dessa aktörer, och ett flertalet av de drivande personerna från dessa verksamheter är intresserade av vara med och bilda den nya nationella aktör (exempelvis stiftelse) som vi talar om i avsnittet om överlevnad.

Kulturparken (Kulturföreningen Parken) har tillsammans med lokalföreningen FUB Uppsala-Knivsta arbetat i flera projekt kring sexualitet och relationer för personer med IF. Detta projekt har fötts ur detta arbete, och formulerats tillsammans med målgruppen i förstudien Dejting som funkar, som genomfördes 2018. Rapporten från förstudien innehåller en mycket utförlig bakgrund och omvärldsanalys, och både den och projektbeskrivningen för Relationer som funkar finns som bilagor till ansökan. Samtidigt har ett antal andra aktörer genomfört viktiga projekt kring dessa frågor. Vi vill ta avstamp i dessa erfarenheter, och ta nya steg som många med oss ser behov av. En viktig erfarenhet är behovet av långsiktighet, och att förbättringarna inte bara kan ske internt inom ett projekt, utan måste in i ordinarie strukturer där de kan fortleva, både i styrning (nationellt, regionalt och lokalt) och på verksamhetsnivå. Därför kommer vi framför allt att arbeta med förbättringsarbete inom befintliga strukturer, eller testa nya aktiviteter eller arbetsätt hos aktörer som känner ett ägarskap och är beredda att driva dem vidare långsiktigt.

FUB Uppsala-Knivsta har sedan 2017 drivit Arvsfondsprojektet Ge Makten Vidare, och har hittat många välfungerande former för delaktighet för personer med IF. Det är också en av två lokalföreningar i projektet Volymen på max, som arbetar med ungdomars engagemang. I samarbete med Uppsala kommun har en delaktighetsstruktur skapats, som även detta projekt kommer ha stor praktisk nytta av.

3. Syfte

Varför vill ni genomföra projektet?

Skriv här

Projektets övergripande syfte är att skapa bättre förutsättningar för nära relationer för personer med intellektuella funktionsnedsättningar, och/eller autism eller autismliknande tillstånd. Vi vill att fler ur målgruppen ska ha förutsättningar för att trivas med sina nära relationer, och att färre ska behöva känna sig ensamma. För vi är övertygade om att ett gott liv börjar med goda relationer.

Vi vill skapa en kärleksrevolution i vardagen, för och med personer ur målgruppen. Vi vill sträva efter att i grunden ändra tankesättet som finns i olika verksamheter riktade till målgruppen. Med utgångspunkten att våra relationer är det som gör livet värt att leva vill vi utforska hur aktiviteter, mötesplatser och stöd kan utformas för att skapa så mycket livskvalitet som möjligt, med fokus på nära relationer. Bland annat vill vi genom en ny digital plattform skapa mycket bättre möjligheter att träffas och umgås över nätet även för de av oss som har svårt att förstå och navigera i den komplexa värld som finns på internet. Det sociala digitala utanförskapet är enormt, och vi vill göra vad vi kan för att bryta det.

Självklart är det rösterna från målgruppen, erfarenhetsexperterna, som ska väga tyngst när vi funderar, designar och stöttar i att forma och forma om. Och de ska få det stöd och de arbetsformer de behöver för att göra det möjligt.

4. Målgrupp

Beskriv projektets huvudsakliga målgrupp/målgrupper.

Skriv här

Projektets huvudmålgrupp är personer med intellektuell funktionsnedsättning, och i viss utsträckning personer med autism eller autismliknande tillstånd. När det gäller fysiska mötesplatser och förändringsarbete hos verksamheter för personer med LSS-beslut kommer vi att försöka göra förbättringar för hela den breda målgruppen. Olika grupper behöver olika förändringar och stöd, och därför har vi valt att ha ett särskilt projektmål för gruppen personer med svår intellektuell funktionsnedsättning (grav utvecklingsstörning), eftersom de ofta kräver egna metoder. En grupp som också kan kräva särskilda hänsynstaganden är personer med IF som lever i en hederskontext, och som aktivt blir hindrade av närstående i sitt relationsliv. För att hitta vägar som fungerar så bra som möjligt för denna grupp kommer vi att ha en återkommande dialog med *TRIS*, *Tjejers Rätt I Samhället*, som har en unik expertis kring den gruppen. Vi kommer att ta del av deras kunskaper för att även kunna inkludera den gruppen så mycket som möjligt, och vid behov samverka för att för att stötta enskilda personer.

Vi tror att de förändringar som projektet medför kan spilla över mycket även på personer som har andra typer av funktionsvariationer och funktionsstöd, även om de inte ingår i huvudmålgruppen. Vi kommer i projektet också att arbeta en hel del gentemot personer som arbetar med eller ansvarar för funktionsstöd eller aktiviteter för vår primära målgrupp, men då är det alltid för att skapa förbättringar för den primära målgruppen.

Ange hur många personer ur projektets målgrupp som aktivt kommer att delta i projektets aktiviteter. Med aktiva deltagare menas barn, ungdomar och/eller personer med funktionsnedsättning som har inflytande över projektets planering och genomförande och som kommer att delta i projektets aktiviteter återkommande/över längre tid.

Skriv här

500 (Appens användare är inte inräknade)

Ange även hur många andra personer ur Arvsfondens målgrupper som ni tror kommer att nås av projektets information, erfarenheter och resultat, genom till exempel en enstaka föreläsning, en film eller en bok.

Skriv här

20 000

Beskriv projektets eventuella sekundära målgrupper (exempelvis anhöriga, yrkesgrupper, beslutsfattare, allmänheten) och ange hur många ni beräknar att nå.

Skriv här

500 yrkesverksamma inom verksamheter för målgruppen.

500 närstående

300 beslutsfattare (inkl. högre chefer)

5. Mål

Vilka **resultat** vill ni uppnå med projektet?

Vad ska ha **förändrats** genom projektet?

Skriv gärna vilka delmål ni har för olika etapper i projektet. Målen kan vara både kvantitativa och kvalitativa.

Skriv här

Projektets huvudmål är att skapa bättre förutsättningar för nära relationer för personer med IF eller autism.

Med nära relationer menar vi främst självvalda, informella sociala relationer. Det kan handla om vänner, familj, kärleksrelationer, sexuella relationer eller kanske en granne som man har valt att bo nära. Relationen till en boendeassistent eller arbetshandledare kan visserligen vara både nära och betydelsefull, men det är i första hand självvalda, informella relationer vi lägger vårt fokus på.

För att möjliggöra vårt huvudmål har vi följande delmål:

1. Vi vill att målgruppen ska ha möjlighet att hålla sig informerade och ha verkligt inflytande över projektets olika delar.
2. Vi vill testa, utvärdera, vidareutveckla, dokumentera och sprida nya och befintliga metoder för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.
3. Vi vill skapa bättre förutsättningar för målgruppens delaktighet i den sociala digitala världen, bland annat genom att skapa en ny, tillgänglig och trygg social app för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.
4. Vi vill skapa bättre möjligheter för målgruppens lärande och kunskapande kring relationer och sexualitet, både digitalt och fysiskt.
5. Vi vill hitta, testa och synliggöra arbetssätt och metoder för hur man kan förbättra förutsättningarna för relationer, närhet och sexualitet för personer med svår intellektuell funktionsnedsättning.
6. Vi vill stötta våra deltagare i ett intressepolitiskt arbete för att hävda sina rättigheter kopplade till relationer och sexualitet.
7. Vi vill hjälpa befintliga mötesplatser och verksamheter riktade till personer med IF att bli bättre på att möjliggöra nära relationer.
 - 7a. Vi vill utbilda och coacha verksamheter riktade till målgruppen, samt kommuner, regioner och myndigheter.
 - 7b. Vi vill tillsammans med befintliga verksamheter, kommuner, regioner och myndigheter undersöka förutsättningarna, utveckla former för och sprida kunskapen om hur man kan planera och organisera LSS-insatser och andra verksamheter utifrån stödandvändarnas relationer, närhet och sexualitet.

7c. Vi vill skapa en digital resursbank med dokument, metoder, inspirerande exempel, checklistor, webbutbildningar och annat, kring hur man kan göra verksamheter bättre på att underlätta stödanvändarnas nära relationer, närhet och sexualitet.

6. Metod och aktiviteter

Hur ska ni arbeta för att uppnå projektets mål?

Kommer ni att använda er av någon bestämd metod?

Skriv här

I projektet kommer vi att utgå från målgruppens problemformuleringar, analyser, behov och önskemål för att nå förändring. Dels utgår vi från förstudien och den kunskap som har samlats in där och i tidigare angränsande projekt. Och dels fortsätter vi att medvetandegöra, formulera och analysera problem, behov och möjligheter tillsammans med målgruppen, och vid behov även företrädare som känner målgruppen väl. Vi ser det som en tankesmedja, där ambitionen är att personerna ur målgruppen är de som ska ha makt och ägarskap. Samtidigt jobbar vi tillsammans med att ta bort eller bygga vägar runt de hinder vi ser, ibland inom den egna organisationen, men oftast tillsammans med andra aktörer som har makten och möjligheten att genomföra förändringar på olika nivåer, och som kan ta ansvar för att de positiva förändringarna finns kvar. När det krävs policyförändringar skapar vi dialog mellan våra erfarenhetsexperten och ansvariga myndigheter eller andra beslutsfattare. Myndigheten för delaktighet medverkar i projektets styrning, och vid behov kan vi tillsammans med dem skapa en referensgrupp med de myndigheter som berörs av de sociala aspekterna av den digitala delaktigheten. När konkreta verksamheter ska förändras har respektive kommun, region eller verksamhet huvudansvar för förändringen, med projektet som stöd i processen. Och när en ny metod ska testas så gör vi det tillsammans med en aktör som kan fortsätta att förvalta metoden. Vi dokumenterar vad som har gjorts och försöker sprida både de goda exempel som genomförs i projektet, och andra goda exempel som redan finns, genom en digital resursbank och genom utbildningar.

Vi behöver använda många olika metoder i de här olika delarna av projektet. En del metoder är etablerade, men behöver anpassas till att handla om projektets specifika frågor. När det är möjligt så genomför samarbetsparterna själva en stor del av arbetet som en egen insats, genom de delaktighetsmetoder som de har strukturer för och som fungerar för dem. Delaktighetsmodellen, brukarrevision, studiecirkel, kurshelger och arbetsgrupper är exempel på metoder eller arbetssätt som vi kommer att vidareutveckla utifrån våra behov, tillsammans med våra samarbetspartners. Detta, tillsammans med samtal, rollspel och anpassade processövningar för idégenerering, idéutveckling och förbättringsprocesser är metoder för att uppnå målen, så vi kan hjälpa enskilda verksamheter, kommuner, regioner och myndigheter att bli bättre.

En del av idéarbetet har redan kommit långt tack vare förstudien och ett omfattande förarbete både före och efter den. Vissa förslag till förändringar är redan väl genomarbetade, och kan påbörjas så fort det finns finansiering. Den sociala appen är ett exempel. Tillsammans med Begripsam och Axess lab ska vi utveckla en social app, som kommer integreras med DigiJag-plattformen. I appen ska personer ur målgruppen kunna lära känna nya personer, eller fördjupa och vårda relationerna till personer som man redan känner, med en hög grad av trygghet och tillgänglighet. Det ska också vara lätt att genom appen bestämma fysiska träffar, eller lära sig mer om relationer, tack vare länkar till eller integrering med pedagogiska material som redan finns. En användarnära design är en självklarhet, från början till slut.

En ny metod i förändringsarbetet blir att analysera och coacha verksamheter i hur de kan förändras för att bli relationspositiva, och möjliggöra nära relationer på bästa sätt. Även här är målgruppen med hela vägen, både i att ta fram kriterier och annat underlag för analyserna, som coacher i analys- och förändringsprocessen och som medaktörer i själva förändringen. Dessa förändringsprocesser kräver att den ansvariga chefen har en aktiv roll som beställare. Självklart kommer också deltagarna i respektive verksamhet ha en viktig roll i förändringsprocesserna, exempelvis genom strukturerade samtal enligt delaktighetsmodellen, eller i processer för idéutveckling.

Folkbildningen kommer att spela en stor roll i projektet, eftersom förstudien visade att intressebaserade mötesplatser är avgörande i byggandet av nya relationer. Vi samarbetar med studieförbund för att ta fram studiecirklar, som respektive studieförbund sedan ansvarar för att förvalta. Kortkurser planerar vi tillsammans med FUB:s lägergård Tallkrogen (i samarbete med studieförbund), Mora folkhögskola samt eventuellt andra intresserade folkhögskolor.

Genom att personer ur målgruppen har ledande roller i olika sammanhang (givetvis med det stöd som behövs) och uttryckligen är de viktigaste experterna så höjs självkänslan hos deltagarna, och fler vågar ta makten över sitt eget liv även i andra situationer. Därför vill vi ha flera projektmedarbetare som har egen IF eller autism. De bidrar med sin egen erfarenhetskunskap, bryter vi-och-dom-känslan, och gör det enklare att kommunicera på deltagarnas frekvenser, och ger ett starkare ägarskap även för andra personer ur målgruppen.

Hur kommer ni att arbeta med jämställdhet, tillgänglighet och mångfald i projektet?

Finns det några grupper ni tror kommer vara svårare att inkludera, eller som är särskilt viktiga att inkludera? Beskriv hur ni ska jobba med detta.

Skriv här

Tillgänglighet är så mycket mer än utformning av fysiska rum. Eftersom personer ur målgruppen är projektets experter så kommer reflektionen kring olika typer av tillgänglighet vara närvarande hela tiden. Vi har ett stort batteri av metoder för att personer med IF eller autism ska kunna vara verkligt delaktiga, och inte bara finnas med som en dekoration. Givetvis ska verksamheten också vara fysiskt tillgänglig.

Jämställdhet och jämlikhet handlar om allas rätt att vara sig själv, och värdesättas som människa, oavsett bakgrund eller förutsättningar. En människas värde för inte påverkas av huruvida hen följer en norm eller bryter mot den, oavsett om det är en könsnorm, funktionsnorm eller andra normer. En kritisk reflektion kring normer måste vara en aktiv del i hela projektet, i alla metoder, och arbetssätt eller förhållningssätt som begränsar, förminskar eller förlöjligar den som bryter mot en norm behöver ifrågasättas.

En grupp som kräver särskilda metoder är personer med svår intellektuell funktionsnedsättning och flerfunktionshinder. I arbetet med idé- och metodutveckling kring denna grupp kommer vi att samarbeta med närstående och engagerad personal. Vägen till ökad medvetenhet om och förbättringar kring denna grupps nära relationer, närhet och sexualitet är lång, och det finns inte alls samma förarbete som hos andra grupper. Därför tror vi tyvärr inte att vi kommer nå lika långt i denna grupp, även om vi kommer att arbeta aktivt med den. Detta projekt kan bara ta några steg på vägen under den korta projekttiden, och vi hoppas att nya aktörer tar vid där vi slutar.

En grupp som särskilt begränsas i rätten till sina egna relationer är personer som lever under hedersförtryck. Det är också en grupp som är svårare att nå, eftersom de ofta begränsas att delta i aktiviteter som handlar om kärlek eller relationer. Även det fria användandet av sociala medier är ofta begränsat, vilket kan göra tillgången till den sociala appen extra svår och riskfylld. Samtidigt kan digitala möjligheter innebära vägar till större frihet, under förutsättning att de är trygga. För att hitta hållbara arbetssätt och nå denna grupp kommer vi att ha en återkommande dialog med TRIS.

Gör en tids- och aktivitetsplan med de viktigaste händelserna för varje projektår. Den ska även inkludera särskilda aktiviteter som görs för att skapa förutsättningar för projektets överlevnad efter projekttiden.

Tids- och aktivitetsplanen måste hänga ihop med budgeten. Om ni vill kan planen lämnas i en bilaga.

Skriv här

En utförlig aktivitetsplan finns i den bifogade projektbeskrivningen, i kapitel 7, och en tidsplan finns i kapitel 9.

7. Projektets organisering

Hur planerar ni att organisera projektet? Kommer ni till exempel använda er av en styrgrupp och/eller referensgrupper?

Hur har ni förankrat projektet inom den egna organisationen och med relevanta samarbetsorganisationer?

Om ni planerar att anställa personal, beskriv huvuddragen i vad de olika tjänsterna i projektet ska göra.

Beskriv även eventuella ideella insatser.

Skriv här

Projektet kommer ha en styrgrupp bestående av en eller två representanter för FUB i Uppsala län, samt representanter för de viktigaste samverkansparterna, i nuläget Myndigheten för delaktighet, Riksförbundet FUB, FUB-gården Tallkrogen, Autism- och Aspergerförbundet i Uppsala län, Region Uppsala (Nära vård & hälsa / Habiliteringen), Östhammars kommun, Uppsala kommun och Skellefteå kommun. Huvudprojektledaren, administrativa projektledaren och projektledaren från målgruppen adjungeras till mötena.

Mycket av idéarbetet kommer att drivas i arbetsgrupper med personer ur målgruppen, eller i vissa fall andra företrädare. Dessa arvoderas när de genomför aktivt utvecklingsarbete åt projektet. Andra referensgrupper eller andra experter involveras vid behov, exempelvis för samverkan kring de sociala aspekterna av digital delaktighet. Vi kommer också testa att ta initiativ till en regional samverkansgrupp/nätverk i Uppsala län i projektets frågor, under förutsättning att andra aktörer vill överta ägarskapet längs vägen. Lokala samverkanslösningar kan vara en viktig väg för att hitta lokala fungerande helhetsperspektiv på olika orter.

Ett mycket omfattande förankringsarbete har gjorts, framför allt inom målgruppen, men också med olika samarbetspartner. I förstudien bidrog 72 personer ur målgruppen med sina tankar, och vi hade kontakt med 68 olika organisationer, varav en fördjupad eller återkommande kontakt med 31 organisationer. Även under ett och ett halvt år efter förstudien har kontakterna fortsatt, men på ideell basis och i långsammare tempo.

Vi planerar att anställa sju personer i projektet:

- En *huvudprojektledare*, med övergripande ansvar för verksamhet, metoder och måluppfyllelse.
- En *administrativ projektledare*, med ansvar för personal, ekonomi, dokumentation och övrig administration.
- En *projektledare från målgruppen*, som deltar i projektstyrningen, ansvarar för delar av metoderna, leder grupper och håller i utbildningar
- Två *expertmedarbetare från målgruppen*, som arbetar med projektets olika metoder, leder olika grupper och håller i utbildningar tillsammans med handledarna.
- Två *handledare/processledare*, som stöttar projektledaren och expertmedarbetarna från målgruppen i deras arbete och arbetar praktiskt i projektets olika metoder. En av dessa bör också ha rollen som *kommunikatör*, gärna delat med en av expertmedarbetarna.

8. Dokumentation och spridning

Hur planerar ni att dokumentera projektets erfarenheter?

Skriv här

Den viktigaste dokumentationen kommer att vara den digitala resursbanken, där vi kommer att samla alla goda exempel och inspiration kring hur man kan skapa bättre förutsättningar för målgruppens nära relationer. Både metoder som utvecklas eller testas inom projektet kommer att dokumenteras med vägledningar kring hur andra kan implementera metoderna i den egna verksamheten, men vi vill också inventera och sprida metoder och inspirerande exempel som andra aktörer har tagit fram. Sidan kommer att förvaltas av den stiftelse som kommer att bildas under projektiden.

Hur planerar ni att sprida information, kunskap och erfarenheter från projektet?

Skriv här

Den digitala resursbanken blir en viktig kanal för spridning av olika metoder och goda exempel, gentemot exempelvis brukarorganisationer, kommuner, habiliteringar och enskilda verksamheter. Vi kommer att få stöd i spridningen av SKR, FUB och de studieförbund som är med och utvecklar studiecirkel (Varav samarbetet med Studieförbundet Vuxenskolan är klart).

Spridningen av den sociala appen kommer att ske i samverkan med Digi-jag, och grupplicenser kommer att erbjudas till brukarföreningar, folkhögskolor, kommuner och andra relevanta aktörer. Även här kommer de nationella samarbetsparterna vara viktiga aktörer.

Vi kommer också att satsa på att vara närvarande och synliga på nationella konferenser och liknande, och se till att projektet blir en snackis på många håll. Givetvis kommer vi också vara mycket aktiva på sociala medier, främst inriktat på (och drivet av) projektets målgrupp.

9. Samarbeten

Beskriv vilka roller era samarbetsorganisationer kommer att ha i projektet.

Hur har de deltagit i planeringen?

Skriv här

Under förstudien har vi haft kontakt med 68 olika organisationer, varav vi haft fördjupad kontakt med 31. Ytterligare några har tillkommit i förankringsarbetet kring ansökan. Det är främst målgruppens tankar som haft stor betydelse i arbetet med ansökan, men vi har givetvis stämt av med samarbetsparter längs vägen. Vi kommer att samarbeta med många olika aktörer, i olika delar av projektet.

I projektstyrningen, dvs. i styrgruppen, kommer representanter från FUB i Uppsala län, Myndigheten för delaktighet, Riksförbundet FUB, FUB-gården Tallkrogen, Autism- och Aspergerförbundet i Uppsala län, Region Uppsala, Uppsala kommun, Skellefteå kommun och Östhammars kommun att medverka.

Vi kommer testa att ha ett lokalt nätverk eller samverkansgrupp i Uppsala län, med verksamheter från kommuner, region, civilsamhälle och andra aktörer som arbetar nära projektets frågor.

Vi kommer också ha referensgruppsmöten med andra samarbetspartners runtom i landet. Vi kan sätta igång eller delta i samverkansgrupper tillsammans med myndigheter eller andra aktörer, beroende på vilka behov och intressen som visar sig. En sådan möjlig grupp är kring nationella strategier för att stärka den digitala sociala delaktigheten för målgruppen.

Samarbetsorganisationernas kontaktuppgifter

För varje samarbetsorganisation ska ni ange namn och postadress (gata/box, postnummer och ort) samt kontaktperson och dennes kontaktuppgifter (e-post och telefon). Ange även om samarbetena är överenskomna eller enbart planerade.

Skriv här

Riksförbundet FUB: Box 1181, 171 23 Solna. Robert Öberg, robert.oberg@fub.se, 08-508 866 60.

Myndigheten för delaktighet: Box 1210, 172 24 Uppsala. Romina Ramos, romina.ramos@mfd.se, 08-600 84 76

Region Uppsala: Habiliteringen i Uppsala län, 751 85 Uppsala. Kristina E Persson, kristina.e.persson@region uppsala.se, 018-611 68 73

Uppsala kommun: 753 75 Uppsala. Helena Hedman-Skoglund.

Östhammars kommun: Stångörsgatan 10, Box 66, 742 21 Östhammar. Marina Oskarsson, marina.oskarsson@osthammar.se, 0173-867 96

Skellefteå kommun: 931 85 Skellefteå. Carina Norman, carina.norman@skelleftea.se

FUB Tallkrogen: Föreningen FUB-gården, 743 74 Björklinge. Kristina Viking, info@tallkrogen-fub.se , 018-370302

Autism- och Aspergerföreningen i Uppsala län: Kungsgatan 64, 753 41 Uppsala. Birgitta Anér, birgitta.aner@telia.com, 070-372 45 29

Nordic Accessibility Group: c/o Begripsam AB, Hälsingegatan 45, 113 31 Stockholm. Stefan Johansson, stefan.johansson@begripsam.com,

Dessutom har vi överenskomna samarbeten med: Sveriges kommuner & Regioner (SKR), Socialstyrelsen, Studieförbundet Vuxenskolan (i Uppsala län, men med nationellt stöd i spridningen), Tierps kommun, Region Dalarna, TRIS (Tjebers Rätt I Samhället), RFSU Riks & Funktionsrätt Sverige (Projektet Sexualitet och Funktionsrätt), RFSU Uppsala, Begripsam och Axess lab.

Vi har planerade samarbeten med FOMS, RFSL Stockholm (HBTQ-hänget) och Uppsala, Post- och Telestyrelsen, Eskilstuna kommun, Huddinge kommun, RFSU Stockholm och Malmö, Privatliv (Zafire Vrba & Nathalie Simonsson), Studieförbundet i Uppsala län (projektet Orda, mm), Mora Folkhögskola, Grunden m.fl.

Vi kommer också vid behov ha kontakt med de forskare och andra experter som har varit ett stöd under förstudien.

ARVSFONDENS KRITERIER

Arvsfonden har tre huvudkriterier som måste vara uppfyllda för att projektet ska kunna beviljas stöd. Motivera under punkterna 10 - 12 hur projektet uppfyller kriterierna.

10. Nyskapande och utvecklande

Beskriv vad som är nyskapande och utvecklande med ert projekt.

Hur skiljer sig projektet från vad ni och andra aktörer redan gör eller har gjort? Har ni gjort en egen omvärldsanalys?

På vilket sätt är projektet utvecklande för målgruppen/målgrupperna?

Skriv här

Vi har genomfört en mycket omfattande förstudie och har god koll på vad som genomförs och vad som har genomförts på området i Sverige, och i viss mån även utanför Sveriges gränser. Delar av projektet är mycket nyskapande, medan andra delar är mer förnyande eller utvecklande, medan formen och skalan är ny. Det finns inga riktigt tillgängliga och trygga sociala medier för vår målgrupp, vilket gör att en stor grupp utesluts från en av de viktigaste användningsområdena för internet. En bättre tillgång till den sociala delen av den digitala världen skulle betyda mycket för att bryta den isolering som många ur målgruppen upplever. Idag kan den ibland snarare förstärka utanförskapet, när allt större del av det sociala livet flyttas till en arena som man inte riktigt förstår. När vi dessutom dockar ihop den sociala appen med den fysiska världen och de stödstrukturer och mötesplatser som finns där, så får vi något verkligt unikt.

Bristen på mötesplatser, och bristen på vägar till att dejta och skapa nya relationer är något som alltid återkommer i samtal med personer ur målgruppen, och de andra verksamheter och projekt som arbetar med sexualitet eller relationer för personer med IF är överens om det. Behovet av ett omfattande relationsprojekt med en bred ansats är mycket stort.

Vi har dock inga ambitioner att uppfinna några hjul på nytt i onödan, och det finns självklart mängder av bra idéer och metoder som andra har jobbat med eller tagit fram. Vi kommer också att lyfta och sprida de många goda exempel och lösningar som redan finns, och bygga en resursbank som gör att det blir lätt att hitta och förstå metoder som passar just den egna verksamheten.

Vår tankesmedja, som är basen i arbetet, är i sig något relativt nytt och unikt inom målgruppen, genom omfattningen och inriktningen, men den bör också ses som en del av det viktiga arbete som har gjorts i flera tidigare projekt, där både viktiga metoder har byggts upp.

11. Målgruppens delaktighet

Kommer projekttiden från målgruppen själv? Om inte – beskriv var kommer den ifrån och hur har ni tagit reda på att målgruppen efterfrågar projektet.

Beskriv vilka roller målgruppen har i projektets planering.

Beskriv även hur ni ska nå målgruppen.

Skriv här

Både problembeskrivningarna, den stora massan av grundidéer och den fortsatta idéutvecklingen kommer från målgruppen. Den enorma delaktigheten och ägarskapet från många personer ur målgruppen har möjliggjorts tack vare tidigare projekt, den arvsfondsfinansierade förstudien, samt ett gott samarbete med Ge Makten Vidare. Det handlar om en blandning av delaktighetsmetoder som funkar olika bra för olika personer, grupper och sammanhang. Det handlar också om tid. Att stärka, bygga upp självkänsla och analysförmåga över tid, så att personerna kan förstå sin omvärld ur ett rättighetsperspektiv, och stå upp för sina rättigheter.

Bara under förstudien har 72 personer ur målgruppen varit med och bidragit med idéer och perspektiv, och en grupp av utvalda erfarenhetsexperten har arbetat djupare med de olika idéerna, förslagen och koncepten. Även projektmålen och aktiviteterna har senare stötts och blöts med engagerade personer ur målgruppen, och en lättläst kortversion av projektbeskrivningen har delats ut och diskuterats inom Inre ringen, regionalt i Uppsala län och i viss mån på riksnivå. För att lyssna på de grupper som inte kunnat lyfta sin egen röst i förstudien så har vi tagit in synpunkter från engagerad personal, närstående eller andra företrädare.

Genom tidigare projekt och verksamhet har FUB i Uppsala län en stark och engagerad bas av personer med egen IF, som i sin tur känner många. Dock är de kommunala LSS-strukturerna avgörande för att nå ut brett, och där har vi goda möjligheter att nå ut i de kommuner vi samarbetar med. När det gäller den nationella spridningen inom målgruppen, framför allt när det gäller den sociala appen, så kommer vi dels att nå ut ”myndighetsvägen” inom kommuner och habiliteringar via SKR, samt via konferenser och direktkontakter. Dels kommer vi också nå ut genom FUB:s lokal- och länsföreningar, samt Inre ringen Sverige och förhoppningsvis även genom Autism- och Aspergerförbundet.

Beskriv vilka roller målgruppen har i genomförandet av projektet.

Skriv här

Personerna från målgruppen är våra uppdragsgivare och egentliga chefer. Det ska också vara tydligt i både språk och förhållningssätt.

Projektet kommer att ha en projektledare och två expertmedarbetare från målgruppen. Dessa kommer också att hålla i eller vara ett stöd i att hålla i olika arbetsgrupper, studiecirklar, utbildningar, intervjuer etc. vilket kan ge mycket empowerment till målgruppen.

Det kommer att finnas olika arbetsgrupper, expertgrupper och studiecirklar som arbetar med olika frågor eller metoder, och vi kommer att anstränga oss med metoder för att också lyssna på och involvera dem som har mycket svårt att uttrycka sin egen röst, både genom kommunikationsstöd och genom samtal med engagerade närstående och andra stödpersoner.

Vi kommer också att använda oss av metoder som delaktighetsmodellen eller strukturerade samtal utifrån delaktighetsmodellen, och bidra till att vidareutveckla Brukarrevision inom LSS (utifrån Göteborgsmodellen), för att visa hur man kan använda dessa metoder för att förbättra förutsättningarna för nära relationer i en bredd av verksamheter, utifrån brukarnas önskemål i den specifika verksamheten. I så stor utsträckning som möjligt genomförs de konkreta delaktighetsmetoderna av andra, mer permanenta aktörer, som kan ta med sig erfarenheterna i sin långsiktiga verksamhet.

Beskriv vilka roller målgruppen har i den verksamhet som ni tror kommer leva vidare efter projektiden.

Skriv här

Arbetsgrupper, brukarrevisioner, delaktighetsslingor, studiecirklar och internatkurser är arbetsformer som kommer att leva kvar hos våra samarbetspartner, som även under projektiden kommer att stå för en stor del av genomförandet av dessa.

I den sociala appen kommer användarnas input vara avgörande för framtida vidareutveckling, och förhoppningsvis kommer en daglig verksamhet eller liknande att arbeta med digital närvaro och stöd inuti appen. Uppsala kommun är intresserade av att driva en sådan daglig verksamhet.

När det gäller den stiftelse som ska ta över några delar av projektet så ska målgruppens delaktighet och verkliga inflytande över innehåll garanteras. Bland dem som är intresserade av att bilda en stiftelse finns ett stark övertygelse om att det är avgörande för stiftelsens legitimitet. Om formen för tankesmedjan blir lyckad så kan det konceptet övertas av stiftelsen.

12. Överlevnad

Vad tänker ni ska leva vidare efter att ni avslutat projektet? Hur ska den fortsatta verksamheten drivas? Tänk både inom den egna organisationen, projektets samarbetsorganisationer och på annat sätt.

Skriv här

Projektets överlevnad hänger inte på en enskild verksamhet, utan olika delar av projektet kommer att förvaltas vidare av olika aktörer. När vi skapar något nytt så gör vi det i så stor utsträckning som möjligt i nära samarbete med den som ska förvalta metoden efter projektets slut, med en tydlig överenskommelse om ägarskapet redan från början.

När det gäller de mest omfattande delarna av projektet är grunden för överlevnaden klar, även om de exakta formerna kommer att vidareutvecklas under projektiden.

Den sociala appen kommer efter projektets slut att förvaltas tillsammans med DigiJag-plattformen av Nordic Accessibility Group. Begripsam kommer redan under projektet att ta rollen som produktägare för appen. Nordic Accessibility Group ansvarar också för förvaltningen av de utbildningar och andra aktiviteter som är direkt kopplade till den sociala appen.

En stor del av det utvecklingsarbete som projektet genomför kommer att drivas vidare i olika samarbetspartners regi. Utveckling och förbättringsarbete hos befintliga verksamheter sker med förutsättningen att det är en utveckling som verksamheterna vill behålla.

Studiecirklar, kurser och studiematerial utvecklas tillsammans med studieförbund, kursgårdar eller folkhögskolor som vill fortsätta arbetet, och de ansvarar sedan för att det fortsätter.

Det finns planer på att under projektiden bilda en ny, ideell allmännyttig stiftelse, som både kan förvalta kunskaper och utbildningar som tas fram under projektet, men även förvalta metoder och material som har tagits fram inom ramen för andra viktiga projekt och verksamheter runtom i landet, kopplat till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för personer med funktionsnedsättningar. Stiftelsen kan både ha en funktion som kunskapscentrum och samtidigt driva utveckling i frågorna. En förutsättning för denna stiftelse är man kan garantera en verklig delaktighet från personerna som berörs, utan att en bristande administrativ förmåga blir ett hinder för att kunna delta.

Arbetsformerna i tankesmedjan, med processer där personer med IF eller autism kommer med idéerna och vidareutvecklar dem tillsammans, ska självklart också leva kvar. Även där strävar vi efter att oftast genomföra idéarbetet på plats hos olika aktörer som kan lära sig av arbetsformen. Vi kommer både att jobba med dagliga verksamheter och boendemöten, men också haka i befintliga delaktighetsstrukturer som delaktighetsmodellen, brukarrevisioner, kommunala brukarråd eller liknande, där de arbetssätt som fungerar bra kan fortsätta. Inom FUB och Autism och Aspergerföreningen i Uppsala län kommer metoderna indirekt också stärka medlemsinflytandet och engagemanget i föreningens ordinarie verksamhet, på ett sätt som kommer att ha en långsiktig effekt.

Om den fortsatta verksamheten kräver finansiering - hur ska den finansieras?

Skriv här

Förvaltningen av den sociala appen kräver både digital närvaro och en hel del administration som kräver finansiering. Detta kan inte finansieras av avgifter från slutanvändarna, då deras ekonomi ofta är mycket dålig. Inte heller kan den finansieras av annonser, eftersom det skulle innebära ett stort hinder både för tillgängligheten och tryggheten. Det som framför allt återstår är en offentlig finansiering. Inom ramen för DigiJag har Begripsam, Axess lab, Riksförbundet FUB, Mora folkhögskola och Nordic Accessibility Group tagit fram en lösning som vår sociala app kan haka in i, och förhoppningsvis förbättra ytterligare. Den ekonomiska grunden blir försäljning av licenser till kommuner och andra aktörer. Försäljning av licenser till DigiJag kommer att sättas igång under hösten 2020. För tillfället pilottestar fem olika kommuner plattformen. Målet är givetvis att personer i alla Sveriges kommuner ska kunna garanteras tillgång till appen, men det kräver både en ekonomisk insats och ett engagemang från de enskilda kommunerna.

Fortsatt genomförande av studiecirklar och annan folkbildningsverksamhet ska finansieras inom ramen för studieförbundens ordinarie verksamhet.

Vad kommer ni att göra under projektiden för att skapa förutsättningar för att projektets resultat och erfarenheter ska kunna leva vidare efter projektiden?

Skriv här

När vi testar en ny metod gör vi det i så stor utsträckning som möjligt i nära samarbete med den som ska förvalta metoden efter projektets slut, med tydliga tankar kring ägarskap och överlevnad redan från början. Studiecirklar, kurser och studiematerial utvecklas med studieförbund, kursgårdar eller folkhögskolor som vill fortsätta arbetet, och de ansvarar för att det fortsätter. Utvecklingen av befintliga verksamheter sker på premissen att det är en utveckling som verksamheterna vill göra och behålla.

Utbildningar och webbutbildningar som tas fram ska kunna vara självfinansierande inom ramen för den framtida stiftelsen.

Förvaltningen av den sociala appen garanteras av samarbetet med plattformen DigiJag, Nordic Accessibility Group, Begripsam och Axess lab. Uppsala kommun är intresserade av att starta en daglig verksamhet som kan vara digitalt närvarande och moderera diskussioner i appen.

UNDERTECKNANDE

Denna ansökan undertecknas av personer med behörighet att företräda sökande organisation

Genom att underteckna intygas att lämnade uppgifter är riktiga samt försäkras att projektstödet kommer att användas enligt de uppgifter som lämnats.

Vi bekräftar att vi har läst och godtagit *Generella villkor för projektstöd ur Allmänna arvsfonden*.

Vi bekräftar att verksamheten i vår organisation samt i det planerade projektet inte strider mot Arvsfondens krav på demokratiska värderingar.

Ort och datum

Ort och datum

Uppsala,

Namnteckning

Namnteckning

Namnförtydligande

Namnförtydligande

Pia Ek

Telefon och e-post

Telefon och e-post

073-032 07 92

Följande dokument ska skickas in tillsammans med ansökan: (Klicka i respektive ruta för att markera)

Budget för samtliga projektår (<i>Budgetmall projektstöd</i> , exceldokument som laddas ned från www.arvsfonden.se).	☒
Vidimerad kopia av organisationens stadgar (för offentlig huvudman: arbetsordning eller delegationsordning).	☒
Vidimerad kopia av senaste årsredovisningen (verksamhetsberättelse och ekonomisk berättelse)	☒
Vidimerade kopior av styrelseprotokoll och årsmötesprotokoll som visar styrelsens sammansättning och styrker undertecknarnas rätt (behörighet) att företräda organisationen. Protokollen ska vara justerade.	☒

Vidimering och behörighet

Vissa av behörighetshandlingarna ska vidimeras, om det är så att du skickar med en kopia istället för en originalhandling. Vidimering betyder att någon som sett både originalhandlingen och kopian ska intyga att de stämmer överens. Det sker enklast genom att skriva "vidimeras" samt namn, namnteckning och kontaktuppgifter till den som intygar. För mer information om vidimering och behörighet, se anvisningar på www.arvsfonden.se

Ansökan med bilagor skickas in med post till:

Kammarkollegiet
Arvsfondsdelegationsenheten
Box 2218
103 15 Stockholm

Spara den ifyllda ansökningsblanketten (i Wordformat) och budgeten (i Excelformat) på er dator. Den kan komma att behövas i ett senare skede.

Budget till projektstöd



Sökande (organisationens namn enligt officiellt register)

FUB i Uppsala län

Organisationsnummer

817000-7689

Projektnamn

Relationer som funkar

Arvsfondens diariernr

Kontaktperson vid frågor om denna budget

Namn

Magnus Lindén

E-postadress

magnus@kulturparken.net

Telefonnummer

0762-625698

Utgåva 6, 2019-01-02

A. BERÄKNADE KOSTNADER OCH EGNA INTÄKTER

1. Lönekostnader						
Beskrivning	Arbets- tid, % av heltid	Antal månader	Heltidslön /mån	Lönebi- kostn/mån	Sökt	Notering
Projektår 1						
Huvudprojektledare	100%	12,0	34 000	13 155	565 860	565 860
Administrativ projektledare	60%	12,0	33 000	12 768	329 530	329 530
Handledare	120%	11,0	31 000	11 994	567 521	567 521
Medarbetare från målgruppen	120%	10,0	25 000	9 673	416 076	416 076
Timarvoden, erfarenhetsexperter (från målgruppen)	50%	10,0	25 000	9 673	173 365	173 365
Timarvoden, externa handledare, pedagoger etc.	15%	10,0	25 000	9 673	52 010	52 010
Avgår: Lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller liknande (anges utan minustecken)					220 000	220 000
Summa projektår 1					1 884 362	1 884 362
Projektår 2						
Huvudprojektledare	100%	12,0	34 680	13 418	577 176	577 176
Administrativ projektledare	60%	12,0	33 660	13 023	336 118	336 118
Handledare	120%	12,0	31 620	12 234	631 498	631 498
Expertmedarbetare från målgruppen	120%	12,0	25 500	9 866	509 270	509 270
Timarvoden, erfarenhetsexperter (från målgruppen)	50%	12,0	25 500	9 866	212 196	212 196
Timarvoden, externa handledare, pedagoger etc.	15%	12,0	25 500	9 866	63 659	63 659
Avgår: Lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller liknande (anges utan minustecken)					250 000	250 000
Summa projektår 2					2 079 917	2 079 917
Projektår 3						
Huvudprojektledare	100%	12,0	35 374	13 686	588 720	588 720
Administrativ projektledare	60%	12,0	34 333	13 239	342 518	342 518
Handledare	120%	11,0	32 253	12 479	590 462	590 462
Expertmedarbetare från målgruppen	120%	11,0	26 010	10 063	476 164	476 164
Timarvoden, erfarenhetsexperter (från målgruppen)	50%	11,0	26 010	10 063	198 402	198 402
Timarvoden, externa handledare, pedagoger etc.	15%	11,0	26 010	11 994	62 707	62 707
Timarvoden, externa handledare, pedagoger etc.	15%	11,0	26 010	11 994	62 707	62 707
Avgår: Lönebidrag från Arbetsförmedlingen eller liknande (anges utan minustecken)					250 000	250 000
Summa projektår 3					2 071 680	2 071 680
Totala lönekostnader projektår 1-3					6 035 959	6 035 959

2. Externa tjänster					
Beskrivning	Antal timmar	Pris/tim	Sökt	Notering	

Projektår 1

Projektleddning, Konceptutveckling, expertstöd & användartester, social app (Begrip	439	1 375	603 625	603 625	
Projektleddning, UX-design och utveckling, social app (Axess lab)	2 000	1 188	2 376 000	2 376 000	
Summa projektår 1			2 979 625	2 979 625	

Projektår 2

Projektleddning, expertstöd & användartester, social app (Begripsam)	202	1 375	277 750	277 750	
Projektleddning, UX-design och utveckling, social app (Axess lab)	500	1 188	594 000	594 000	
Användaradministration, social app					
Summa projektår 2			871 750	871 750	

Projektår 3

Projektleddning, expertstöd & användartester, social app (Begripsam)	94	1 375	129 250	129 250	
Projektleddning, UX-design och utveckling, social app (Axess lab)	500	1 188	594 000	594 000	
Användaradministration, social app					
Summa projektår 3			723 250	723 250	

Totala kostnader för externa tjänster projektår 1-3	4 574 625	4 574 625
--	------------------	-----------

3. Lokalhyra					
Beskrivning	Befintlig lokal: J/N	Total kostnad	Varav % i projektet	Sökt	Notering

Projektår 1

Kontor & verksamhetslokal	N	240 000	100%	240 000	240 000
Summa projektår 1				240 000	240 000

Projektår 2

Kontor & verksamhetslokal	N	240 000	100%	240 000	240 000
Summa projektår 2				240 000	240 000

Projektår 3

Kontor & verksamhetslokal	N	240 000	100%	240 000	240 000
Summa projektår 3				240 000	240 000

Totala kostnader för lokalhyra projektår 1-3	720 000	720 000
---	----------------	---------

FUB i Uppsala län

Dnr

4. Informationsspridning och marknadsföring					
Beskrivning				Sökt	Notering

Projektår 1

Trycksaker	5 000	5 000
Grafisk identitet & logotyp, (exempel offert Gistvall Holm)	87 500	87 500
Design & utveckling av digital resursbank (offert Axess lab)	296 875	296 875
Foton till app och digital resursbank (offert AddLight)	37 500	37 500
Summa projektår 1	426 875	426 875

Projektår 2

Trycksaker	15 000	15 000
Annonser, exempelvis marknadsförda inlägg i sociala medier.	20 000	20 000
Foton till app och digital resursbank (offert AddLight)	12 500	12 500
Summa projektår 2	47 500	47 500

Projektår 3

Trycksaker	10 000	10 000
Annonser, exempelvis marknadsförda inlägg i sociala medier.	15 000	15 000
Summa projektår 3	25 000	25 000

Totala kostnader för informationsspridning och marknadsföring projektår 1-3	499 375	499 375
--	----------------	---------

5. Inrikes resor

Beskrivning	Sökt	Notering
-------------	------	----------

Projektår 1

Resor Uppsala-Stockholm, projektteam (100 resor ToR à 200)	20 000	20 000
Resor inom Uppland (100 resor ToR à 60kr)	6 000	6 000
Resor samarbeten (Uppsala - Skellefteå, Eskilstuna, Mora/Rättvik, samt ytterigare någon ort. 15 resor à 3000)	45 000	45 000
Summa projektår 1	71 000	71 000

Projektår 2

Resor Uppsala-Stockholm, projektteam (100 resor ToR à 200)	20 000	20 000
Resor inom Uppland (100 resor ToR à 60kr)	6 000	6 000
Resor, samarbeten & spridning av metoderna. Tåg & boende (20 resor à 3000)	60 000	60 000
Summa projektår 2	86 000	86 000

Projektår 3

Resor Uppsala-Stockholm, projektteam (100 resor ToR à 200)	20 000	20 000
Resor inom Uppland (100 resor ToR à 60kr)	6 000	6 000
Resor, samarbeten & spridning av metoderna. Tåg & boende (20 resor à 3000)	60 000	60 000
Summa projektår 3	86 000	86 000

Totala kostnader för inrikes resor projektår 1-3	243 000	243 000
---	----------------	---------

FUB i Uppsala län

Dnr

6. Utrustning

Beskrivning	Sökt	Notering
-------------	------	----------

Projektår 1

Datorer (4 st à 8000kr)	32 000	32 000
Filmutrustning (filmkamera, mikrofon & stativ)	15 000	15 000
10 surfplattor & fodral, till registrering och användning av sociala appen	50 000	50 000
Summa projektår 1	97 000	97 000

Projektår 2

Summa projektår 2		

Projektår 3

Summa projektår 3		

Totala kostnader för utrustning projektår 1-3	97 000	97 000
--	---------------	---------------

7. Andra verksamhetskostnader

Beskrivning	Sökt	Notering
-------------	------	----------

Projektår 1

Arbetsträffar/konferenser, Inre ringen (1 st 3-dagars- internat 42 pers; 2 st dagträffar 47 pers; 2 st dagträffar 1	123 450	123 450
Utbildningar	20 000	20 000
Telefon & internet	22 000	22 000
Fika, mat etc (för möten med målgruppen)	40 000	40 000
Kontorsmaterial, litteratur mm	20 000	20 000
Programvara	10 000	10 000
Summa projektår 1	235 450	235 450

Projektår 2

Arbetsträffar/konferenser, Inre ringen (1 st 3-dagars- internat 42 pers; 2 st dagträffar 47 pers; 2 st dagträffar 1	123 450	123 450
2 internatkurser (2 dagar, 10 pers + 3 ledare)	42 900	42 900
Utbildningar	20 000	20 000
Telefon & internet	22 000	22 000
Fika, mat etc (för möten med målgruppen)	40 000	40 000
Kontorsmaterial, litteratur mm	20 000	20 000
Programvara (inkl. e-learningplattform)	35 000	35 000
Summa projektår 2	303 350	303 350

FUB i Uppsala län

Dnr

7. Andra verksamhetskostnader (fortsättning)	Sökt	Notering
---	-------------	-----------------

Projektår 3

Arbetsträffar/konferenser, Inre ringen (1 st 3-dagars- internat 42 pers; 2 st dagträffar 47 pers; 2 st dagträffar 1	123 450	123 450
2 internatkurser (2 dagar, 10 pers + 3 ledare)	42 900	42 900

Utbildningar	3 000	3 000
Telefon & internet	22 000	22 000
Fika, mat etc (för möten med målgruppen)	40 000	40 000
Kontorsmaterial, litteratur mm	20 000	20 000
Programvara (inkl. e-earningplattform)	35 000	35 000
Summa projektår 3	286 350	286 350

Totala andra verksamhetskostnader projektår 1-3	825 150	825 150
--	----------------	---------

8. Kostnad för revisors granskning		
Beskrivning	Sökt	Notering

Projektår 1

Revision	15 000	15 000
----------	--------	--------

Projektår 2

Revision	15 000	15 000
----------	--------	--------

Projektår 3

Revision	15 000	15 000
----------	--------	--------

Totala kostnader för revisors granskning projektår 1-3	45 000	45 000
---	---------------	--------

9. Intäkter som genereras av projektet (anges utan minustecken)		
Beskrivning	Summa	Notering

Projektår 1

Summa projektår 1		

Projektår 2

Summa projektår 2		

Projektår 3

Summa projektår 3		

Totala intäkter som genereras av projektet projektår 1-3		
---	--	--

FUB i Uppsala län

Dnr

B. FINANSIERING OCH IDEELLT ARBETE

10. Annan eller egen finansiering		
Beskrivning	Sökt	Beslutad

Projektår 1

Arbetsid, projektledare från målgruppen, Uppsala kommun	190 000	
Arbetsid, chefer och personal inom Uppsala kommun (ej definierad summa)		
Arbetsid, chefer och personal inom Östhammars kommun (ej definierad summa)		

Arbets tid, chefer och personal inom Skellefteå kommun		
Arbets tid, chefer och personal inom Region Uppsala (ej definierad summa)		
Summa projektår 1	190 000	

Projektår 2

Arbets tid, projektledare från målgruppen, Uppsala kommun	212 000	
Arbets tid, chefer och personal inom Uppsala kommun (ej definierad summa)		
Arbets tid, chefer och personal inom Östhammars kommun (ej definierad summa)		
Arbets tid, chefer och personal inom Skellefteå kommun		
Arbets tid, chefer och personal inom Region Uppsala (ej definierad summa)		
Summa projektår 2	212 000	

Projektår 3

Arbets tid, projektledare från målgruppen, Uppsala kommun	212 000	
Arbets tid, chefer och personal inom Uppsala kommun (ej definierad summa)		
Arbets tid, chefer och personal inom Östhammars kommun (ej definierad summa)		
Arbets tid, chefer och personal inom Skellefteå kommun		
Arbets tid, chefer och personal inom Region Uppsala (ej definierad summa)		
Summa projektår 3	212 000	

Annan eller egen finansiering i projektet, totalt projektår 1-3	614 000	
--	----------------	--

11. Ideellt arbete

Beskrivning	Antal timmar
-------------	--------------

Projektår 1

Ideellt engagemang i projektstyrning, studiecirklar, arbetsgrupper mm	400
Summa projektår 1	400

Projektår 2

Ideellt engagemang i projektstyrning, studiecirklar, arbetsgrupper mm	400
Summa projektår 2	400

Projektår 3

Ideellt engagemang i projektstyrning, studiecirklar, arbetsgrupper mm	400
Summa projektår 3	400

Totalt antal timmar ideellt arbete projektår 1-3	1 200
---	--------------

RELATIONER SOM FUNKAR



Projektbeskrivning

1. INNEHÅLL

1. Innehåll	2
2. Sammanfattning.....	3
3. Bakgrund	5
4. Målgrupp.....	7
5. Syfte	8
6. Projekt mål	9
7. Aktiviteter	10
8. Metod.....	15
8.1 Delaktighet och empowerment	15
8.2 Medvetandegörande och kunskapande.....	16
8.3 Användarcentrerad design och utveckling av den sociala APPEN.....	18
9. tidsplan.....	19
9.1 Första projektåret	19
9.2 Andra projektåret.....	20
9.3 tredje projektåret.....	21
10. Organisation.....	22
10.1 Styrgrupp.....	22
10.2 Projektledning och anställda	22
10.3 Externa uppdrag	23
10.4 Arbetsgrupper	23
10.5 Stiftelse och daglig verksamhet	23
10.6 Samarbeten	24
11. Förutsättningar för överlevnad	30

2. SAMMANFATTNING

Relationer som funkar är ett treårigt, nationellt projekt som ska underlätta för personer med LSS-beslut att skapa, fördjupa och vårda nära relationer. Projektets främsta målgrupp är personer med intellektuell funktionsnedsättning (IF) och i viss utsträckning personer med autism.

En grund i projektet blir en tankesmedja, som framför allt består av olika arbetsgrupper med erfarenhetsexperter från målgruppen, men också andra sammanhang där vi samlar in och strukturerar tankar från målgruppen. Med oss i bagaget har vi givetvis alla samlade tankar från förstudien och Kulturparkens tidigare projekt. Dessa tankar är grunden i vad vi vill utveckla och hur vi vill göra det.

En central del av projektet är att bygga upp en social app, som är så tillgänglig och trygg som möjligt, samtidigt som den ska vara riktigt attraktiv för användaren. Appen ska både ge möjlighet att lära känna nya personer och fördjupa och vårda befintliga relationer. Samtidigt vill vi bygga in ett lärandeperspektiv i appen, så att användarna får möjlighet att lära sig mer om och utveckla sina förmågor och verktyg kring relationer och sexualitet.

En annan del blir att testa nya eller vidareutveckla befintliga metoder för fysiska mötesplatser, dejting och liknande, i egen regi eller i samarbete med andra aktörer.

En tredje del av projektet handlar om att stötta verksamheter riktade till personer med LSS-beslut att bli bättre på att möjliggöra och stötta användarnas nära relationer och samtidigt undanröja hinder. Dels innebär det fortbildning, coaching och annat direkt stöd, men dels innebär det också att tillgängliggöra och tipsa om olika fungerande arbetssätt på en webbplats.

Hela projektet genomförs tillsammans med dem som berörs, med olika typer av involvering beroende på vad som passar bäst utifrån personens egna önskemål, funktionalitet eller livssituation. Vi kommer att använda flera av de verktyg för delaktighet som har varit välfungerande i FUB Uppsalas projekt *Ge Makten Vidare* och både kunskaper/erfarenheter och verktyg från Kulturparkens projekt *Rätten att leva mitt liv* och förstudien *Dejting som funkar*, FUB:s projekt *Digi-JAG* med flera.

Samverkan med både offentliga, ideella och privata aktörer blir väldigt viktig i projektet, för att projektets verksamhet ska hålla för lång tid framöver.

Vi kommer till en början framför allt att testa projektets metoder i Uppsala län, eftersom vi har en god förankring och ett brett nätverk där. När vi testar nya metoder kommer vi i första hand att stötta långsiktiga aktörer att testa metoderna, så att den långsiktigt hållbara formen finns med redan från början. Metoderna som skapas eller används kommer från början anpassas för att kunna spridas nationellt med hjälp av långsiktiga aktörer.

Begripsam och Axess lab står som garant för att den sociala appen kommer att leva kvar och underhållas även efter projektets slut. Detta möjliggörs genom samverkan med Digi-JAG-plattformen, som även den är en del av ett Arvsfondsprojekt. Studieförbunden kommer att sprida, ta över och förvalta de intressebaserade mötesplatser som ryms inom folkbildningen, exempelvis studiecirkelmateriel och ledarutbildningar, med överenskommelser kring varje specifik verksamhet, och vid behov med hjälp av utvecklingscheckarna. Andra, mer lokala, delar av projektet, kommer att fortsätta hos de aktörer där de testas, under förutsättning att delarna är lyckade. Längs vägen vill vi bilda en allmännyttig stiftelse som kan förvalta delar av metoderna som utvecklats, och även den digitala resursbanken med de utbildningar som finns där.

3. BAKGRUND

Kulturparken (Kulturföreningen Parken) har tillsammans med *FUB Uppsala*, *Uppsala kommun* och *Region Uppsala* arbetat med frågor kring relationer och sexualitet för personer med IF under ett antal år i olika projekt. Under 2018 genomfördes förstudien *Dejting som funkar*, för att undersöka förutsättningarna för detta projekt. I förstudien finns en gedigen bakgrund och omvärldsanalys, varför dessa delar får mindre plats i projektbeskrivningen. Förstudien finns med som en bilaga.

En utgångspunkt är att alla människor behöver kärlek, och att nära relationer är en central förutsättning för ett gott liv. Rätten till de egna relationerna och den sexuella hälsan är grundläggande för alla människor. En annan utgångspunkt är att individen själv måste få bestämma hur den vill att relationerna ska se ut, så länge den egna friheten inte inkräktar på någon annans frihet. Hur man identifierar sig, vem eller vilka man älskar, vilken slags sexuell praktik man har eller inte har, eller med vem eller vilka man vill leva sitt liv, är något som var och en har rätt att bestämma själv.

Personer med IF har idag inte samma förutsättningar för goda, fungerande nära relationer som andra. De är ensammare än andra, är mer missnöjda med de relationer de har, och blir oftare utsatta för olika typer av våld än andra. Många kan behöva stöd för att relationslivet ska fungera, och det stödet är idag ofta undermåligt eller obefintligt. Och ju längre in i det privata man kommer, desto svårare blir det att få det stöd man behöver. Snarare sätter stödpersonerna ofta upp hinder för sex och ett nära samliv.

När LSS tänktes ut och skapades så var medvetenheten om målgruppens intima relationer och sexualitet låg. Sexualitet nämns inte i lagen eller dess förarbeten, trots att många skulle säga att nära relationer är en förutsättning för det "goda livet" som LSS är tänkt att möjliggöra. LSS-insatserna utformades tyvärr inte med tanken att möjliggöra ett relationsliv som andra, och inte heller i socialstyrelsens vägledningar och handböcker nämns sex och intima relationer i positiva, främjande ordalag. Tvärtom nämner man enbart sexualitet i termer av risk och fara. Så verkar det tyvärr också ofta se ut även i vardagen på olika LSS-verksamheter.

Personer med IF är i mycket liten grad delaktiga i fritidsaktiviteter och föreningsliv som inte är specifikt riktat till personer med LSS-beslut, vilket är ett problem i sig. Några som vi har pratat med har till och med använt begrepp som apartheid för att beskriva hur fritiden ser ut. Samtidigt har få av de aktiviteter och mötesplatser som skapas specifikt för personer med LSS-beslut ett tillräckligt bra relationstänk. Dessa aktiviteter och mötesplatser skulle ibland behöva tänka om, och göra en analys av sina verksamheter utifrån hur de kan skapa bättre förutsättningar för deltagarna att skapa, fördjupa och vårda relationer.

I den digitala världen ser det lite annorlunda ut. Många av dem i målgruppen som har förmågan att använda de sociala medier som är riktade till "folk i allmänhet" gör det. Det finns också ett fåtal diskussionsforum eller dejtingsajter som är riktade till personer med funktionsnedsättning överlag, men få tycks använda dem. Ingen av dem har någon hög grad av kognitiv tillgänglighet, så användbarheten för personer med IF blir lika låg (eller ibland ännu lägre) som i andra sociala medier. Många ur målgruppen har negativa erfarenheter av romantiska eller sexuella kontakter på nätet, och en del får inte använda exempelvis facebook för att närstående eller personal oroar sig för riskerna. Det finns varken riktigt trygga eller kognitivt tillgängliga mötesplatser på internet, vilket leder till utanförskap och ensamhet, men också till en mycket stor utsatthet. En trygg och kognitivt tillgänglig digital mötesplats är ett starkt önskemål från många ur målgruppen.

För att både mötesplatser, aktiviteter, och LSS-verksamheter ska kunna ändra sina tankesätt och sin dagliga praktik så ser vi att de behöver ett omfattande, träffsäkert och kostnadseffektivt kunskapsstöd samt processtöd i förändringsarbetet. Vi ser också att det behövs inspirerande goda exempel och för att komma igång med och behålla motivationen till förändringsprocesserna. Därför ser vi behov att bygga upp en resursbank för nya och befintliga webbutbildningar och inspiration för dem som arbetar med målgruppen.

Inom FUB i Uppsala län finns redan flera typer av viktiga mötesplatser som vi genom projektet kan utvärdera och vid behov testa nya former för. Det finns en träffpunkt som har öppet en kväll i veckan. Det finns en stor och engagerad grupp från Inre Ringen i Uppsala län, dvs. personer som själva har IF. Kommunföreningarna arrangerar FUB-danser, och tidigare har Inre ringen i Uppsala län träffats på en årlig internathelg. Dessutom har FUB en lägergård utanför Uppsala, Tallkrogen, vars sommarläger är viktiga för relationsbygge. Dessa olika verksamheter vill gärna medverka aktivt i projektet. Dessutom finns ett väl inarbetat samarbete med Uppsala kommun, så att vi tillsammans med dem kan utforska hur LSS-verksamheter kan bli bättre på att möjliggöra nära relationer.

FUB Uppsala (kommun) har sedan 2017 drivit Arvsfondsprojektet Ge Makten Vidare, och har hittat många välfungerande former för delaktighet för personer med IF. Flera av metoderna används idag aktivt eller kommer under 2020 i stor utsträckning att övertas av Uppsala kommun. FUB Uppsala är också en av två medverkande lokalföreningar i projektet Volymen på max, som arbetar med ungdomars engagemang. Metoderna från dessa projekt tar vi givetvis också med oss in i Relationer som funkis och använder på de sätt som passar där, och vid projektstarten (då dessa projekt fortfarande pågår) kommer en viktig överföring av erfarenheter ske från dessa projekt.

4. MÅLGRUPP

Vi kommer i projektet framför allt att fokusera på personer med intellektuell funktionsnedsättning, och i viss utsträckning personer med autism eller autismliknande tillstånd. När det gäller fysiska mötesplatser och förändringsarbete hos verksamheter för personer med LSS-beslut kommer vi att försöka göra förbättringar för hela den breda målgruppen. Olika grupper behöver olika förändringar och stöd, och därför har vi valt att särskilja gruppen personer med svår intellektuell funktionsnedsättning (grav utvecklingsstörning), eftersom de ofta kräver egna metoder. Vägen till ökad medvetenhet om och förbättringar för denna grups nära relationer, närhet och sexualitet är lång, och här finns det inte alls samma förarbete som hos andra grupper. Det innebär inte att vi prioriterar den gruppen lägre, tvärtom ser vi att de behöver särskilda satsningar. Och kan detta projekt bara ta några steg på vägen under projektiden, och vi hoppas att nya aktörer tar vid där vi slutar.

En grupp som också kräver särskilda metoder är personer ur målgruppen som lever i en hederskontext, och som aktivt blir hindrade av närstående i sitt relationsliv. För att hitta vägar som fungerar så bra som möjligt för denna grupp kommer vi att ha en återkommande dialog med *TRIS*, *Tjejers Rätt i Samhället*, som har en unik expertis kring den gruppen.

Vi tror också att de förändringar som projektet medför kan spilla över mycket även på personer som har andra typer av funktionstillstånd som kräver stöd. Vi kommer i projektet också att arbeta en hel del gentemot personer som arbetar med eller ansvarar för funktionsstöd eller aktiviteter för vår primära målgrupp, men då är det för att skapa förbättringar för den primära målgruppen.

5. SYFTE

Projektets övergripande syfte är att skapa bättre förutsättningar för nära relationer för personer med intellektuell funktionsnedsättning, och/eller autism eller autismliknande tillstånd. Vi vill att fler ur målgruppen ska ha förutsättningar för att trivas med sina nära relationer, och att färre ska behöva känna sig ensamma. För vi är övertygade om att ett gott liv börjar med goda relationer.

Man kan säga att vi vill skapa en kärleksrevolution i vardagen, för och med personer ur målgruppen. Vi vill sträva efter att i grunden ändra tankesättet som finns i olika verksamheter riktade till målgruppen. I stället för att betrakta vardagen utifrån ett antal praktiska sysslor som ska utföras så ställer vi oss frågan "Vad gör livet värt att leva?". För de flesta blir svaret på ett eller annat sätt kopplat till nära relationer. Sedan vill vi utforska hur aktiviteter, mötesplatser och stöd kan utformas för att skapa så mycket livskvalitet som möjligt, med fokus på nära relationer. Bland annat vill vi genom en ny social app skapa mycket bättre möjligheter att träffas och umgås över nätet även för de av oss som har svårt att förstå och navigera i den komplexa värld som finns på internet. Och självklart är det rösterna från målgruppen, erfarenhetsexperterna, som ska väga tyngst när vi funderar, designar och stöttar i att forma och forma om. Och de ska få det stöd och de arbetsformer de behöver för att göra det möjligt.

6. PROJEKTMÅL

Projektets huvudmål är att skapa bättre förutsättningar för nära relationer för personer med IF och i viss utsträckning personer med autism.

Med nära relationer menar vi främst självvalda, informella sociala relationer. Det kan handla om vänner, familj, kärleksrelationer, sexuella relationer eller kanske en granne som man har valt att bo nära. Relationen till en boendeassistent eller arbetshandledare kan visserligen vara både nära och betydelsefull, men det är i första hand självvalda, informella relationer vi lägger vårt fokus på.

För att möjliggöra vårt huvudmål har vi följande mål:

1. Vi vill att målgruppen ska ha möjlighet att hålla sig informerade och ha verkligt inflytande över projektets olika delar.
2. Vi vill testa, utvärdera, vidareutveckla, dokumentera och sprida nya och befintliga metoder för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.
3. Vi vill skapa bättre förutsättningar för målgruppens delaktighet i den sociala digitala världen, bland annat genom att skapa en ny, tillgänglig och trygg social app för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.
4. Vi vill skapa möjligheter för målgruppens lärande och kunskapande kring relationer och sexualitet, både digitalt och fysiskt.
5. Vi vill hitta, testa och synliggöra arbetssätt och metoder för hur man kan förbättra förutsättningarna för relationer, närhet och sexualitet för personer med svår intellektuell funktionsnedsättning.
6. Vi vill stötta våra deltagare i ett intressepolitiskt arbete för att hävda sina rättigheter kopplade till relationer och sexualitet.
7. Vi vill hjälpa befintliga mötesplatser och verksamheter riktade till personer med IF och/eller autism att bli bättre på att möjliggöra nära relationer.
 - a) Vi vill utbilda och coacha verksamheter riktade till målgruppen, samt kommuner, regioner och myndigheter.
 - b) Vi vill tillsammans med befintliga verksamheter, kommuner, regioner och myndigheter undersöka förutsättningarna, utveckla former för och sprida kunskapen om hur man kan planera och organisera LSS-insatser och andra verksamheter utifrån stödandarnas relationer, närhet och sexualitet.
 - c) Vi vill skapa en digital resursbank med dokument, metoder, inspirerande exempel, checklistor, webbutbildningar och annat, kring hur man kan göra verksamheter bättre på att underlätta stödandarnas nära relationer, närhet och sexualitet.

AKTIVITETER

Mål 1: Vi vill att målgruppen ska ha möjlighet att hålla sig informerade och ha verkligt inflytande över projektets olika delar.

Vi vill:

1. Anställa projektledare och expertmedarbetare från målgruppen som kan bidra med sin erfarenhetskunskap i projektets vardag, och i de verksamheter som blir ett resultat av projektet.
2. Verka som en tankesmedja, där tankar, drömmar och idéer från arbetsgrupper, expertmedarbetare, inre ringen-träffar, studiecirklar, processer för idégenerering och idéutveckling mm samlas in, struktureras och tas tillvara.
3. Genomföra återkommande träffar med Inre ringen i Uppsala län för att förankra projektets verksamhet och testa hur olika metoder fungerar. Denna grupp och andra testgrupper ska ha stort inflytande i alla steg i skapandet av den sociala appen, och annat utvecklingsarbete.
4. I samarbete med andra aktörer arbeta med och vidareutveckla delaktighetsmetoder som *brukarrevision* och *strukturerade samtal enligt delaktighetsmodellen* så att de kan användas för att förbättra möjligheterna till nära relationer.

Mål 2: Vi vill testa, utvärdera, vidareutveckla, dokumentera och sprida nya och befintliga metoder för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.

Vi vill testa olika metoder för att skapa, fördjupa, utveckla eller vårda relationer. I första hand vill vi stötta mer permanenta aktörer att genomföra och utveckla förbättringar, för att säkra överlevnaden redan i utvecklingsstadiet. I undantagsfall kan vi genomföra aktiviteterna i egen regi. Testningen av nya metoder behöver ske i medvind, så exakt vilka metoder som ska testas under projektet beror på var intresset och energin finns både hos målgruppen och den aktör som ska vara "värd" för testningen (och sedan fortsätta med metoden om den är lyckad). Här återfinns några av de aktiviteter som våra erfarenhetsexperter har önskat under arbetet med förstudien.

Vi vill:

1. Genomföra tre konferenser/ Inre ringen-träffar för personer ur målgruppen, kring relationer, närhet och sexualitet.
2. Genomföra internatkurser i samarbete med olika aktörer.
3. Undersöka möjligheter för närhet och praktisk samtyckesträning, riktat till personer med olika typer av stödbehov och kommunikativ förmåga.
4. Testa och genomföra after work-tillfällen i olika former.
5. Testa och utvärdera olika typer av intressebaserade mötesplatser såsom studiecirklar, kulturaktiviteter, matlag, utifrån ett relationsperspektiv.

6. Testa att utbilda och handleda fritidslotsar från målgruppen som kan välkomna nya personer till befintliga mötesplatser och aktiviteter, i samarbete med fritidspedagoger.
7. Testa relationsmentorer från målgruppen, som kan ge råd till andra om hur man kan få sina nära relationer att fungera.
8. Stötta kommuner, FUB-föreningar och andra aktörer i att implementera fungerande relationsfrämjande metoder som andra aktörer utvecklat.

Mål 3: Vi vill skapa bättre förutsättningar för målgruppens delaktighet i den sociala digitala världen, bland annat genom att skapa en ny, tillgänglig och trygg social app för att skapa, fördjupa och vårda nära relationer.

I det arbetet vill vi:

1. Utforska vilka hinder och möjligheter personer ur målgruppen upplever i den sociala digitala världen, och tillsammans med dem hitta sätt att undanröja eller gå runt hindren, i dialog med nationella myndigheter, kommuner, regioner eller andra aktörer.
2. Tillsammans med erfarenhetsexperter ur målgruppen, en extern produktägare och utvecklare designa och bygga en social app, enligt den specifikation som togs fram under förstudien *Dejting som funkar*.
3. Utveckla en pilotvariant av appen som lanseras under projektår 2.
4. *Beroende på resurser och önskemål*, producera eller anpassa webbaserade utbildningar på den appen, kring dejting, relationer, sexualitet, gränser och våld, samt kring hur man använder appen. I de fall det är möjligt vill vi länka till eller bädda in välfungerande material som andra aktörer redan tagit fram.
5. Vidareutveckla och optimera appen under år 2 och 3, samt lägga in eventuellt utbildningsmaterial allteftersom det blir färdigt.
6. I samarbete med olika typer av fysiska verksamheter ta fram och testa ett flexibelt prototypkoncept för att personer ur målgruppen ska kunna låna surfplatta eller dator och få hjälp med registrering och användning av den sociala appen. Platserna kan exempelvis vara en daglig verksamhet, en skola, ett bibliotek, habilitering eller en kommunal fritidsverksamhet, beroende på lokal infrastruktur.
7. Ta fram och testa rutiner för hur dessa fysiska platser ska arbeta, hur registrering, behörighetskontroll eller liknande ska gå till.
8. Utbilda och handleda personal på de orter som använder pilotversionen av appen, och tillsammans med dem och användarna vidareutveckla rutinerna.
9. Ta fram en enklare, digital utbildning för personal som ska administrera registreringar och stöd.
10. Etablera ett samarbete med, utbilda och handleda en eller flera dagliga verksamheter som kan bistå med värdar/moderatorer från målgruppen (som ska vara ett närvarande stöd på den sociala appen)

11. Sprida de digitala tjänsterna till FUB-avdelningar, regioner, kommuner och eventuella andra aktörer över hela landet.

Mål 4: Vi vill skapa möjligheter för målgruppens lärande och kunskapande kring relationer och sexualitet, kopplat till befintliga och nya mötesplatser och verksamheter.

Vi ska i projektet arbeta med många former av lärande för vår målgrupp. Exakt vilka metoder vi lägger störst fokus på beror på önskemål och motivation från målgruppen. Ofta hänger dessa aktiviteter ihop med aktiviteter som återfinns under andra delmål. Vissa aktiviteter nämns därför både här och på andra ställen.

Vi vill:

1. Beroende på önskemål och resurser, producera eller anpassa webbaserade utbildningar på den sociala appen, kring dejting, relationer, sexualitet, gränser och våld, samt kring hur man använder appen. I de fall det är möjligt vill vi länka till eller bädda in välfungerande material som andra aktörer redan tagit fram (aktiviteten finns också under mål 3)
2. Ta fram och genomföra webbaserade eller fysiska kurser i att använda appen och andra sociala medier.
3. Aktivt använda de sociala medier som används av målgruppen.
4. Genomföra studiecirkel & kursläger, i samarbete med studieförbund, lägergårdar och folkhögskolor. (finns även under Mål 2)
5. Guida till stöd & råd via den sociala appen. (I första hand utfört och finansierat av andra aktörer).
6. Hitta vägar till och förmedla stöd (från offentliga aktörer) för personer med stora gränssvårigheter.
7. Göra en podcast om relationer, i samarbete med exempelvis den dagliga verksamheten Radio Fyris.

Mål 5: Vi vill hitta särskilda vägar och metoder för hur man kan förbättra förutsättningarna för relationer, närhet och sexualitet för personer med svår intellektuell funktionsnedsättning.

Personer med svår intellektuell funktionsnedsättning (grav utvecklingsstörning) är en grupp som ofta glöms bort. Även för denna grupp är relationer, närhet och sexualitet (i bred bemärkelse) livsavgörande. Här ligger dock metodutvecklingen på en tidigare nivå än för andra grupper, och redan nu tror vi att det kommer behövas fler framtida projekt riktade till den gruppen för att deras rättigheter ska tillvaratas på allvar. Vi tror dock att projektet kan ta några steg på vägen. För att ta reda på vad dessa personer vill och behöver så kommer vi att ta hjälp av personer som känner dem väl, exempelvis närstående och engagerad personal. Samarbeten med olika verksamheter riktade till gruppen blir avgörande för att lyckas.

Vi vill:

1. Samla kunskaper, erfarenheter, metoder och verktyg kring hur man underlättar eller kan underlätta relationer, närhet och sexualitet för gruppen
2. Idéutveckla kring metoder och kommunikativt stöd, tillsammans med närstående och engagerad personal, arbetsterapeuter, logopedier, fritidspedagoger eller andra relevanta yrkesgrupper
3. Testa nya metoder och vidareutveckla befintliga metoder tillsammans med andra aktörer
4. Tillgängliggöra och sprida dessa metoder på den digitala resursbanken samt eventuella andra forum.
5. Handleda, coacha och utbilda personal och verksamhetsansvariga på lämpliga verksamheter riktade till målgruppen

Mål 6: Vi vill stötta våra deltagare i ett intressepolitiskt arbete för att hävda sina rättigheter kopplade till relationer och sexualitet.

Kampen för de egna rättigheterna måste ägas av dem som berörs. Men personer med IF behöver ofta stöd för att kunna organisera sig, formulera sig och driva frågorna gentemot dem som har makten att förändra.

Vi vill:

1. Ständigt föra samtal med våra deltagare från målgruppen kring rättigheter och i samtalen lyfta vardagsfrågor till politisk nivå.
2. Tillsammans med personer från målgruppen föra vidare tankarna till de beslutsfattare som har inflytande över frågorna, exempelvis genom strukturerade samtal utifrån delaktighetsmodellen, eller genom långsiktiga strukturer som brukarråd.
3. Delta aktivt i det intressepolitiska samtalet kring projektets teman, med hög delaktighet av personerna i målgruppen.

Mål 7: Vi vill hjälpa befintliga mötesplatser och verksamheter riktade till personer med IF att bli bättre på att möjliggöra nära relationer.

7a: Vi vill utbilda och coacha verksamheter riktade till målgruppen, samt kommuner, regioner och myndigheter genom att:

1. I tankesmedjan tillsammans med experter från målgruppen ta fram kriterier och checklistor för hur olika typer av verksamheter (kommuner, habiliteringar, olika LSS-insatser, fritidsverksamheter mm) kan underlätta för den enskilde att skapa, fördjupa och vårda sina nära relationer.
2. Analysera, utbilda och coacha verksamheter i att underlätta nära relationer för målgruppen.
3. Tillsammans med Uppsala kommun undersöka hur metoden Brukarrevision inom LSS kan användas och utvecklas för att förbättra förutsättningarna för nära relationer, exempelvis genom anpassningar av frågor.

7b: Vi vill tillsammans med befintliga verksamheter, kommuner, regioner och myndigheter undersöka förutsättningarna, utveckla former för och sprida kunskapen om hur man kan planera och organisera verksamheter riktade till målgruppen utifrån stödanvändarnas relationer, närhet och sexualitet. Detta kommer vi göra genom att:

4. Genomföra strukturerade samtal utifrån delaktighetsmodellen eller liknande anpassade metoder, för att se hur stödanvändarna vill utveckla olika verksamheter.
5. Genomföra idéprocesser tillsammans med arbetsgrupper med erfarenhetsexperter ur målgruppen, för hur olika verksamheter kan utvecklas.
6. Genomföra idé- och utvecklingsprocesser tillsammans med specifika verksamheter, chefer, personal och strateger.
7. I samarbete med samarbetspartners (och vid intresse även andra huvudmän) testa att utföra verksamheter på annorlunda sätt med utgångspunkt i att främja nära relationer.
8. Testa att genomföra FUB:s egna aktiviteter på annorlunda sätt med utgångspunkt i att främja nära relationer.
8. Dokumentera erfarenheter och arbetssätt för att göra det enkelt för andra som vill använda metoderna.

7c: Vi vill skapa en digital resursbank med dokument, metoder, inspirerande exempel, checklistor, webbutbildningar och annat, kring hur man kan göra verksamheter bättre på att underlätta stödanvändarnas nära relationer, närhet och sexualitet. (nämns också under delmål 2), genom att:

9. Samla goda och inspirerande exempel, och publicera eller länka till artiklar och metodmaterial från dem, med utgångspunkten att fler ska kunna ta efter.
10. Publicera dokumentation, och guider/vägledningar kring fungerande metoder som vi själva testat eller tar fram inom projektet.
11. Ta fram och lägga upp webbutbildningar för personer som möter målgruppen i sitt yrke, kring projektets teman.

Mål 8: Vi vill skapa en långsiktigt hållbar form för projektets verksamhet

Vi vill under projektets gång:

1. Delta i bildandet av en allmännyttig stiftelse som kan ta över delar av verksamheten att driva vidare efter projekttidens slut. Det kan exempelvis gälla tankesmedja, idéförvaltning och utbildningar.
2. Bygga den sociala appen i en form som är långsiktigt hållbar, där Begripsam tar ansvaret som produktägare redan från början.
3. Utveckla stora delar av projektets metoder hos befintliga verksamheter, hos kommuner, regioner, studieförbund, eller andra ideella eller enskilda aktörer, med överenskommelsen att de efter projektets slut ansvarar för förvaltningen av de metoder som fungerar väl.

8. METOD

Här beskrivs projektets metoder till viss del. Vi hänvisar också till förstudien Relationer som funkar, som utförligt utforskat både problemställningar och möjliga vägar framåt. Dessutom beskrivs de konkreta aktiviteterna under stycke 7: aktiviteter.

8.1 DELAKTIGHET OCH EMPOWERMENT

Personer med IF har ofta svårt att göra sin röst hörd på egen hand. Traditionella demokratiska strukturer är sällan tillgängliga för den som har svårt att förstå strukturer, krångliga ord och att tänka på flera olika nivåer samtidigt. Den formella makten över en organisation kan ibland också stå i motsatsställning till ett verkligt inflytande över det som är viktigt för den enskilda, när all energi går åt till byråkrati, möten och dokument istället för att kunna prata om det som är viktigt för den enskilde, på ett sätt som är lätt att förstå.

Det finns många olika bra metoder för inflytande. Olika arbetssätt passar för olika tillfällen, beroende vilka mål man har och vad som passar för den enskilda personen. Vi vill i projektet använda oss av många olika vägar för att målgruppen ska kunna ha så stort inflytande som möjligt över de frågor som är viktiga för dem.

FUB i Uppsala och Uppsala län har mycket erfarenhet av olika arbetssätt för att personer ur målgruppen ska kunna vara delaktiga på deras egna villkor. Många av de arbetssätten vill vi ta med oss in i Relationer som funkar, och anpassa så att de fungerar i de specifika sammanhang vi vill använda dem.

I så stor utsträckning som möjligt försöker vi låta personer ur målgruppen själva ha ledande roller på olika typer av möten, kurser eller liknande, med stöd av en handledare som kan hjälpa till med struktur, anteckningar eller annat stöd man kan behöva. Det gör dels att deltagarna i större utsträckning vågar ifrågasätta och vara öppna med vad de tycker, och dels blir det en stark empowerment både för personen i ledarroll och för deltagarna som kan se sig själva i ledaren. Vi vill också ha en projektledare och två expertmedarbetare med egen erfarenhet av IF eller AST och LSS-beslut. För att de ska kunna utveckla och använda sin potential fullt ut så behövs en välfungerande handledning, varför vi vill anställa två handledare som kan finnas med både på kontoret och ute på uppdrag.

Idéprocesser kan genomföras på många sätt, och vi kommer arbeta med olika metoder och övningar för att samla och strukturera upp tankar från målgruppen.

Strukturerade samtal enligt Delaktighetsmodellen (DMO) kan göras för att undersöka en specifik frågeställning, i en mer jämlik dialog mellan vår målgrupp och personer som har makt över deras situation. Vid behov använder vi skyltar för att uttrycka när någon inte förstår, när man vill säga något eller behöver ta paus på möten. När det behövs ska vi självklart också använda oss av AKK (Alternativ eller Kompletterande Kommunikation), såsom bildstöd, tecken som stöd eller liknande.

Brukarrevisioner kan göras med fokus på nära relationer. *Brukarrevision inom LSS, med ursprung i Göteborgsmodellen* är en välfungerande metod som vi inte vill ersätta med en annan, och vi tror inte heller att det är långsiktigt hållbart att skilja på ”vanliga” brukarrevisioner och relationsinriktade revisioner. Därför vill vi ta fram frågor baserade på våra erfarenhetsexperters kriterier för relationsvänliga verksamheter, och inkludera det i ordinarie intervjuer. Utvecklingen blir ett samarbete med brukarrevisionsgruppen inom Uppsala kommun.

Metoder ur *forumteaterfamiljen* kan användas för att konkretisera och gestalta olika situationer eller dilemman och föra samtal på ett väldigt konkret och visuellt sätt.

Video kan också vara ett utmärkt verktyg för att formulera och föra fram de egna åsikterna och tankarna och göra sin röst hörd gentemot personer i maktposition, men också för att sätta igång samtal inom målgruppen, utifrån konkreta gestaltningar av olika frågeställningar.

8.2 MEDVETANDEGÖRANDE OCH KUNSKAPANDE

Både projektets primära målgrupp och personer som möter dem i sin yrkesvardag behöver bli medvetna om hur relationer kan fungera och få nya eller förstärka befintliga verktyg och kunskaper. En viktig del i projektet blir metoder som möjliggör och stärker sådant kunskapande.

När det gäller projektets primära målgrupp vill vi dels vidareutveckla befintliga och i viss mån ta fram nya metoder för lärande baserade på fysiska träffar. Det finns redan riktigt bra material att använda sig av, där Kulturparken redan tidigare samlat väldigt mycket i metodbanken JagHarLust.se. Men det behövs hållbara strukturer för att alla goda verktyg ska komma till användning. Vi vill ta fram studiecirkelupplägg och utbilda cirkelledare runtom i landet, gärna i form av samarbeten mellan cirkelledare med egen IF i samarbete med en cirkelledare som kan stötta med struktur och administration.

Vi vill också ta fram koncept för internatkurser med olika teman, där relationer självklart blir en röd tråd. I samarbete med FUB Tallkrogen vill vi

testa denna typ av kurser under projekttiden, och under projektår 2 och 3 vill vi sprida kurskoncepten till andra kursgårdar, folkhögskolor och FUB-avdelningar runtom i landet, och tipsa om vägar till finansiering av kurserna.

Både det digitala lärandet och lärandet om den digitala världen blir förstås också viktigt i projektet. Vi vill möjliggöra, tipsa om och vid behov skapa kurser/studiecirklar som öppnar dörrar till den sociala digitala världen, både om den sociala appen och andra sociala delar av internet. Som en del av den sociala appen vill vi också bädda in eller länka till lärande om relationer, dejting, flirtar, sexualitet och gränser. Mycket bra material finns redan som kan användas, och vi har inga ambitioner att uppfinna hjulet på nytt. Men om behovet och resurserna finns så är vi öppna för att skapa nya lärande delar i appen.

8.3 ANVÄNDARCENTRERAD DESIGN OCH UTVECKLING AV DEN SOCIALA APPEN

Vi har under förarbetet inför projektet lagt ner mycket tid och energi på att hitta en form för utvecklingen av den sociala appen, där vår målgrupp kan vara riktigt delaktig för att göra den slutliga tjänsten så användbar som möjligt för dem. Vi har utforskat flera olika lösningar och tagit in olika offerter. Detta komplicerade förarbete är den största anledningen till att det tagit så lång tid mellan förstudie och huvudansökan.

Att bygga en riktigt tillgänglig och trygg app från grunden är avancerat och dyrt. Ännu mer krävande blir det med våra höga krav på att i varje steg utgå från vad målgruppen önskar. Till slut har vi hittat en lösning som vi är mycket nöjda med, som utan tvivel kommer att vara den bästa lösningen för målgruppen, men också betydligt billigare än alternativen. Efter en nära dialog med FUB-projektet Digi-JAG, Begripsam och Axess lab har vi hittat en lösning för att bygga den sociala appen. Mycket av den infrastruktur som efterfrågats av målgruppen i förstudien byggs redan inom Digi-JAG, och därför väljer vi att bygga vår lösning som en app inuti Digi-JAG-plattformen. Där finns redan en struktur och ett gränssnitt som fungerar för stora delar av målgruppen, och som har utvecklats tillsammans med användarna på ett unikt sätt. Vi ser också många fler samordningsvinster även i spridningen av appen, och i de stödfunktioner som krävs, både digitalt och i den fysiska verkligheten. Vi har därigenom också hittat en hållbar lösning för långsiktig förvaltning och underhåll av appen, vilket varit en förutsättning för att vi ska våga kasta oss ut i projektet.

Vår målgrupp ska vara delaktig längs hela processen från idé till konceptutveckling, design, utveckling och sedan testning av den "färdiga" tjänsten. Under förstudien har vi med hjälp av expertgruppen från målgruppen tagit fram en specifikation på vad som ska ingå i den sociala appen. En grundläggande beställning/önskelista från målgruppen finns alltså redan, vilket innebär att arbetet kan komma igång ganska snabbt.

I detta arbete kommer dels Inre ringen i Uppsala län och arbetsgrupper med erfarenhetsexperter i de medverkande kommunerna att vara delaktiga i olika utsträckning. Dessutom kommer Begripsam att använda sig av egna testare med olika typer av funktionsnedsättningar som påverkar användarupplevelsen på olika sätt, allt för att göra appen så användbar som möjligt för personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Huvudfokus kommer dock givetvis att ligga på att den ska fungera för så många personer som möjligt med IF eller autism.

9. TIDSPLAN

En detaljerad tidsplan uppdelad på projektmål och aktiviteter finns i dokumentet *Mål – aktiviteter – resurser*.

9.1 FÖRSTA PROJEKTÅRET

Tack vare ett gediget förarbete, många etablerade samarbeten och en erfarenhet av att arbeta i arvsfondsprojekt både hos organisationen och hos den lokala målgruppen så tror vi att vi kan komma igång med projektets konkreta arbete relativt fort.

Under första året rekryteras de olika tjänsterna, och vi kommer att lägga energi på att de som arbetar i eller nära projektet ska förstå och kunna uppleva ett ägarskap i projektet.

Mycket av arbetet med den sociala appen kommer att genomföras under det första året, tillsammans med Begripsam och Axess lab. Appen designas och utvecklas i sprinter utifrån de önskemål som kom fram under förstudien, och användartestas däremellan av målgruppen. Även konceptutveckling, design och utveckling av den digitala resursbanken kommer att göras under år ett, även om innehållet fylls på allt eftersom.

Tillsammans med medarbetare från målgruppen och arbetsgrupper av erfarenhetsexperten (från målgruppen, men även närstående och stödpersoner till personer med svår IF) tar vi fram kriterier för hur man kan skapa goda förutsättningar för nära relationer. Vi kommer att skapa former för arbetsgrupper i de olika kommuner som medverkar, och arbeta mycket med idé- och konceptutveckling av projektets olika områden. Vi kommer att inventera olika metoder och verksamheter som finns eller som behöver vidareutvecklas, med förstudien som en viktig grund. Våra medarbetare från målgruppen kommer tillsammans med handledare göra studiebesök och reportage hos olika verksamheter, för att publicera filmer, podcasts eller artiklar på den digitala resursbanken och hos samarbetspartners inom media i daglig verksamhets-regi.

Vi kommer också att använda oss av strukturerade samtal utifrån Delaktighetsmodellen, och vidareutveckla brukarrevision och andra metoder, för att de ska kunna användas för att förbättra förutsättningarna för nära relationer i olika verksamheter.

Vi träffar och lägger upp våra samarbeten med de olika verksamheter som vi vill jobba ihop med i projektet på olika sätt.

Redan under första projektåret påbörjar vi arbetet med att bilda en stiftelse som kan ta över de delar av projektets metoder som bör förvaltas i egen regi.

9.2 ANDRA PROJEKTÅRET

Under det andra projektåret kommer den sociala appen att lanseras och spridas, i nära samarbete med Digi-Jag, FUB-föreningar, studieförbundsavdelningar, kommuner och regioner. Användarnas synpunkter tas tillvara för att vidareutveckla appen under år 2 och 3.

Personer ur målgruppen kommer att utbildas och handledas för att arbeta med att vara värdar/moderatorer för appen, förslagsvis inom ramen för daglig verksamhet inom en eller flera av de medverkande kommunerna.

Det redaktionella arbetet med den digitala resursbanken kommer igång på allvar under det andra projektåret, och testningen, etableringen och dokumentationen av olika metoder är i full gång. Vi lägger löpande upp guider till hur man kan använda olika metoder för att främja nära relationer.

Vi testar intressebaserade mötesplatser i samarbete med FUB-gården Tallkrogen, kommuner, studieförbund med flera. Vi genomför samarbeten med offentliga aktörer för att tänka nytt kring LSS-verksamheter utifrån ett relationsperspektiv. Vi arbetar tillsammans med relevanta verksamheter (t.ex. vårdhundförare, gruppboenden, centra för sinnesstimulering etc.) med utveckling av metoder för nära formella och informella relationer, närhet och sexualitet för personer med svår IF.

Vi konceptutvecklar och påbörjar arbetet med att analysera, utbilda, coacha och eventuellt diplomera eller certifiera verksamheter som arbetar med målgruppen. Vi tar också fram ett koncept för webbutbildningar för yrkesverksamma.

Under detta projektår kommer större delen av arbetet med att bilda en stiftelse sannolikt att genomföras.

9.3 TREDJE PROJEKTÅRET

Under året kommer ett ganska stort fokus ligga på metod- och kunskapsspridning. Den digitala resursbanken fortsätter att utvecklas, och kommer att övertas av den nybildade stiftelsen. Under detta år färdigställs också webbutbildningar som läggs upp på resursbanken. Vi kommer igång på allvar med arbetet med att analysera, utbilda, handleda och coacha verksamheter, vilket också kan fortsätta i den nybildade stiftelsens regi.

De metoder som utvecklats hos olika samarbetspartners övertas nu helt av dessa, under förutsättning att de fungerar.

Den sociala appen kommer under året att vidareutvecklas utifrån de upplevelser som användarna delar med sig av. En daglig verksamhet arbetar med värdskap/moderering i appen, förslagsvis i samarbete med eller i regi av Uppsala kommun och/eller andra samarbetskommuner. Vid projektetårets slut övertar Begripsam och Axess lab helt ansvaret för appen.

10. ORGANISATION

FUB i Uppsala län kommer att vara projektägare för Relationer som funkar.

10.1 STYRGRUPP

Projektet kommer att ha en styrgrupp som består av representanter för FUB Uppsala län, Riksförbundet FUB, FUB-gården Tallkrogen, Autism- och Aspergerföreningen i Uppsala län, Myndigheten för delaktighet, Region Uppsala, Uppsala kommun, Skellefteå kommun, Östhammars kommun samt eventuellt Region Dalarna. Huvudprojektledaren, administrativa projektledaren och minst en projektledare från målgruppen bör alltid adjungeras till mötena, och huvudprojektledaren är föredragande.

10.2 PROJEKTLEDNING OCH ANSTÄLLDA

Projektet kommer att ha tre projektledare, varav en är huvudprojektledare med övergripande ansvar.

Huvudprojektledaren har övergripande ansvar för mål och budget, processer, projektets överlevnad, samt övergripande samordnings- och verksamhetsansvar. Huvudprojektledaren är ansvarig gentemot projektägare och styrgrupp, samt ha huvudansvar för kontakten med Arvsfonden. Hen kommer också att vara operativt närvarande i verksamheten.

Den *administrativa projektledaren* kommer att ha ansvar för personalfrågor, ekonomi, dokumentation, redovisning, personuppgifter, anmälningar, bokningar och liknande, på delegation av huvudprojektledaren.

Projektledaren från målgruppen kommer att ha som huvuduppgift att föra in målgruppsperspektiv i projektstyrningen. Hen kan också att hålla i eller vara stöd i olika arbetsgrupper, möten, delaktighetsslingor eller hålla i utbildningar, podcasts eller liknande, beroende på intresse och möjlighet. Hen kommer också att ta aktiv del i att sortera, strukturera och bearbeta tankarna i tankesmedjan.

Två medarbetare från målgruppen kommer också att hålla i eller vara stöd i olika arbetsgrupper, möten, delaktighetsslingor eller hålla i utbildningar, podcasts eller liknande. De kommer också att ta aktiv del i att sortera, strukturera och bearbeta tankarna i tankesmedjan.

Två processledare / handledare kommer att arbeta praktiskt med de olika arbetsgrupperna ur målgruppen, vara ett stöd för medarbetarna från målgruppen samt arbeta med utbildningar gentemot målgruppen och verksamheter riktade till målgruppen. En av dessa kommer också att ha

rollen som *kommunikatör*. Denne kommer att ha huvudansvar för att lägga upp innehåll på den digitala resursbanken, och producerar innehåll i samarbete med medarbetarna från målgruppen.

Dessutom kommer ytterligare ett antal personer från målgruppen att arvoderas för olika uppdrag, exempelvis användartester, idéutveckling i arbetsgrupper, ledning av studiecirklar etc. Även andra experter (exempelvis närstående och i särskilda fall även personal till personer med svår IF, eller personer med specifik kompetens inom ett område) kommer att arvoderas för arbete som de gör åt projektet om de inte kan bidra inom ramen för andra uppdrag.

10.3 EXTERNA UPPDRAG

Ett mycket omfattande externt uppdrag blir att designa och utveckla den sociala appen. Under och efter förstudien har mycket tid ägnats åt att lägga upp det arbetet på ett bra sätt. Vi har undersökt många olika möjligheter och träffat eller bett om offerter från flera företag. Intresset och kompetensen har varit varierande, och vi har till slut hittat en lösning tillsammans med tre externa aktörer, Begripsam AB, Föreningen Begripsam och Axess lab. De har nationell spetskompetens i hur man skapar och bygger digitala tjänster med en hög grad av tillgänglighet. Begripsam tar rollen som produktägare redan från början för att säkra överlevnaden av den sociala appen.

För att UX-designa och utveckla de digitala tjänsterna har vi valt att samarbeta med ett Axess lab, som har mycket hög kompetens kring att utveckla kognitivt tillgängliga digitala produkter.

10.4 ARBETSGRUPPER

Inom projektet kommer det att finnas olika arbetsgrupper som kommer att arbeta med eller ansvara för olika delar av genomförandet. Vilka arbetsgrupper som bildas beror på var engagemanget ligger hos projektets deltagare, och på vilka metoder vi vid tillfället arbetar med. När arbetsgrupperna arbetar med ett specifikt uppdrag, dvs utför ett arbete åt projektet, ska deltagarna om möjligt få arvode för sitt uppdrag.

10.5 STIFTELSE OCH DAGLIG VERKSAMHET

För att skapa så goda möjligheter som möjligt för projektets överlevnad vill vi under projekttiden medverka till bildandet av en stiftelse som kan förvalta delar av projektets metoder och tjänster efter att projektet avslutats. Stiftelsen ska vara transparent, allmännyttig och icke vinstdrivande. Det behöver också finnas någon form av garanti för målgruppens reella inflytande över stiftelsens verksamhet. Samtidigt bör stiftelsens drift inte vara beroende av administrativa insatser från personer

vars funktionsnedsättning innebär svårigheter just med administration och byråkrati.

En del i att långsiktigt förvalta projektets metoder kan, men behöver inte, vara en daglig verksamhet. Den dagliga verksamheten skulle kunna arbeta med värdskap både på den sociala appen och på fysiska mötesplatser. Uppsala kommun har uttryckt intresse av att vara huvudman.

10.6 SAMARBETEN

Här beskriver vi hur vi planerar att samarbeta med olika aktörer. Antalet aktörer kommer att bli fler, men här tar vi upp några viktiga samarbetspartners som vi vet är intresserade av att medverka på olika sätt i projektet. Fler aktörer beskrivs också i förstudien.

Myndigheten för delaktighet

Myndigheten för delaktighet kommer att delta i projektets styrgrupp, och vara en dialogpartner även under projektets gång. De är intresserade av att följa projektet, ta del av deltagarnas tankar och metoder och samverka när det är meningsfullt. Delaktighet i samhället handlar givetvis också om nära relationer, och digital delaktighet omfattar också den sociala funktion som digitala medier idag har för de flesta människor.

Uppsala kommun

För att få ett övergripande kommunperspektiv, och nå alla de delar av kommunen som berörs så kommer kommunalrådet med ansvar för funktionsrättsfrågor att sitta i styrgruppen för projektet.

Omsorgsförvaltningen i Uppsala kommun kommer att vara en central samarbetspartner, och många av projektets metoder kommer att genomföras i samarbete med dem. Särskilt nära samarbete kommer vi att ha kring mål 7 och mål 5, men även under övriga mål kommer de att vara en viktig partner. När det gäller anställningarna av projektledare/medarbetare från målgruppen så kommer *sysselsättningsförmedlingen* vara en viktig samarbetspartner. *Radio & TV Fyris* är en daglig verksamhet som arbetar med radio och TV, och som också är en förebild när det gäller empowerment för dem som arbetar där. Vi vill samarbeta med dem kring podcasting om relationer, och i framtagandet av videomaterial.

Utbildningsförvaltningen kommer att medverka genom gymnasiesärskolan och LärVux, där idé- och metodutveckling kan ske.

Kulturförvaltningen kommer också vara en viktig samarbetspartner. Det gäller framför allt *Bibliotek Uppsala*, som kommer att vara en viktig partner i att nå ut med information till målgruppen och dem som driver olika verksamheter för målgruppen. De kommer också att samarbeta kring att ta

fram metoder för hur ett bibliotek kan vara en plats för registrering och användning av den sociala appen.

Socialförvaltningen kommer också att vara en samarbetspart, då många också berörs av deras verksamhet. Kommunens arbete mot våld i nära relation samordnas också av dem, vilket är ett område där vi kommer att samverka.

Östhammars kommun

Östhammars kommun kommer också att medverka aktivt i projektet, och sitta i dess styrgrupp.

Skellefteå kommun

Skellefteå kommun kommer också att medverka aktivt i projektet, och sitta i dess styrgrupp.

Övriga kommuner

Vi hoppas på ett samarbete även med fler kommuner i Uppsala län och på andra håll i landet. Vi har pågående samtal med ett par kommuner, men har inget avtalat samarbete i nuläget.

Region Uppsala - Hälsa & Habilitering

I Region Uppsala kommer vi att samarbeta med Hälsa och Habilitering, under förvaltningen *Nära vård och hälsa*. Dels vill vi samarbeta med fritidspedagogerna för att tillsammans utveckla och testa metoder för relationsbyggande fritidsaktiviteter. Dels vill vi också samarbeta med Infoteket om funktionshinder, som kan vara en plats för registrering och inloggning på den sociala appen.

Region Dalarna – Habiliteringen

Vi har ett avtalat samarbete med Habiliteringen i Region Dalarna, och planerar att utveckla metoder tillsammans med fritidspedagoger där. Eventuellt medverkar de också i projektets styrgrupp

FUB - Förbundet för barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning

Projektets formella ägare kommer att vara *FUB i Uppsala län*. I länet finns lokalföreningar i *Uppsala-Knivsta*, *Tierp*, *Östhammar*, *Heby* och *Enköping*, som medverkar aktivt i projektet i den utsträckning de kan.

Riksförbundet FUB representerar personer med IF och deras närstående. De kommer att vara en samarbetspartner för den nationella spridningen av projektet, dels som bollplank och dels genom att förmedla kontakt till olika läns- och lokalföreningar runtom i landet, och sprida information. Ett särskilt samarbete sker kring den sociala appen, med projektet Digi-JAG. Riksförbundet FUB kommer också att delta i projektstyrningen, med en representant i projektets styrgrupp.

Lokalföreningen *FUB Uppsala-Knivsta* kommer att ha en aktiv roll, genom den infrastruktur och erfarenhet som byggts upp i lokalföreningen i projekten *Ge makten vidare* och *Volymen på max*, samt i samarbetsprojekten med Kulturparken. I projektstarten kommer en viktig överföring av erfarenheter och infrastruktur att ske från *Ge makten vidare* och *Volymen på max*, som då fortfarande pågår.

Inre ringen Uppsala län, är ingen egen formell organisation, utan en del av FUB, bestående av personer med egen IF. Vi vill genomföra träffar med dem inom projektet, där deras röster tas tillvara och de får möjlighet att genomföra relationsskapande aktiviteter som de tycker är viktiga. Denna grupp blir en viktig resurs i projektet, och har också varit involverad under idéprocessen och förstudien.

FUB-gården Tallkrogen är en förening som driver lägergården *Tallkrogen*, som varje sommar genomför uppskattade lägervistelser för personer med IF. Lägervistelserna är redan idag en unik tillgång och förebild när det gäller möjligheterna till nära relationer, särskilt för personer med måttlig till svår IF. Gården vill tillsammans med projektet vidareutveckla verksamheten för att bli ännu bättre, och i projektet vill vi sprida de framgångsfaktorer som vi ser hos Tallkrogen. Vi vill genomföra träffar/helger för idéutveckling inom projektet på Tallkrogen, men också tillsammans med dem utveckla de befintliga lägervistelserna och ta fram koncept till och genomföra nya kurshelger tillsammans med dem, eftersom det kan vara värdefullt för de nära relationerna både att samlas kring ett gemensamt intresse och att ta en paus från sin egen vardag. En representant från Tallkrogen kommer att sitta i projektets styrgrupp, och de kommer att medverka i relevanta arbetsgrupper, utifrån möjlighet.

Inre ringen Sverige är en del av *Riksförbundet FUB*, och är till för personer som har egen IF. Vi vill ha en återkommande dialog med *Inre ringen Sverige* kring spridningen av projektet, och det nationella perspektivet.

FUB:s läns- och lokalavdelningar runtom i landet kommer att vara viktiga i den nationella spridningen av projektet.

Digi-JAG (FUB och Mora Folkhögskola)

Vi kommer att ha nära kontakt med arvsfondsprojektet *Digi-JAG*, som drivs av FUB i samarbete med Mora folkhögskola. Styrgruppsrepresentanten från Riksförbundet FUB är också projektsamordnare för *Digi-JAG*. Under projektutvecklingen har vi haft en nära dialog med projektrepresentanter, och vill genomföra vår sociala app som en app inuti *Digi-JAG*-plattformen, vilket innebär mycket stora samordningsvinster. Många av de digitala lösningar som efterfrågats under förstudien håller redan på att tas fram inom ramen för *Digi-JAG*, och ett sådant upplägg kommer både att ge ett

bättre resultat för användarna och innebära en betydligt lägre kostnad för design och utveckling av appen.

Autism- och Aspergerföreningen i Uppsala län

Projektet kommer att ha ett nära samarbete med *Autism- och Aspergerförbundet i Uppsala län*, och en representant för föreningen kommer också att sitta med i projektets styrgrupp. Det är en av brukarorganisationerna för personer med autismspektrumtillstånd, och det finns sedan tidigare en tät kontakt mellan FUB och AAF i Uppsala län.

Studieförbunden

Tillsammans med intresserade studieförbund kommer vi att utveckla studiecirklar och andra intressebaserade mötesplatser med folkbildningsperspektiv. När vi skapar en studiecirkel eller en utbildning tillsammans med ett studieförbund ska förbundet också ta ansvar för spridning och överlevnad, vid behov med hjälp av projektets utvecklingscheckar. FUB i Uppsala kommun har genom Ge Makten Vidare ett välfungerande samarbete med flera studieförbund, och i förarbetet till projektet har vi haft en god dialog med Studieförbundet Vuxenskolan, både på lokal och nationell nivå.

Mora folkhögskola

Mora folkhögskola har varit en central aktör i Digi-JAG-projektet, och är har en unik kompetens kring lärande om och i digitala medier för personer med IF. Vi hoppas kunna samarbeta med dem kring internatkurser, och eventuellt ha som bollplank kring appen efter att den lanserats.

FOMS

FOMS är en yrkes- och intresseförening för personer som arbetar med fritids- rekreations- och kulturfrågor för personer med funktionsnedsättning. Vi vill samverka med dem i arbetet med att sprida projektets metoder ute i landet, och vill därför ha med dem i dialogen kring metoderna redan från början. Eventuellt vill de vara med i projektets styrgrupp.

Andra idéburna organisationer och projekt

Independent Living Institute (ILI) är en ideell stiftelse som arbetar för självständighet och självbestämmande för personer med funktionsnedsättning. De är och har varit viktiga visionärer inom stödet för personer med funktionsnedsättning, men har haft ett huvudsakligt fokus på personer med omfattande fysiska funktionsnedsättningar, som använder personlig assistans. ILI är intresserade av att i större utsträckning verka för att även personer med intellektuell funktionsnedsättning kan få det självbestämmande de har rätt till, och skulle kunna bidra med nya perspektiv kring självbestämmande till projektet, samtidigt som de genom projektet får lära sig mer om hur man kan möjliggöra självvalda nära

relationer för de grupper som idag har lägst grad av självbestämmande. I tankesmedje-arbetet tror vi att ILI kan vara en värdefull samarbetspart.

RFSL har gjort ett mycket värdefullt arbete för HBTQ-personer med olika funktionsnedsättningar. Vi vill ta med oss erfarenheterna från Funktionsprojektet och Jag är berättaren, och möjliggöra för fler att skapa HBTQ-häng, regnbågsgrupper, studiecirklar eller andra sammanhang där personer med IF kan träffa och utbyta erfarenheter med andra som har en normbrytande sexualitet eller sexuell identitet. I detta arbete blir *RFSL* Stockholm, *RFSL*:s funktisnätverk och *RFSL* Uppsala värdefulla samarbetspartners för att bolla tankar eller samverka.

RFSU arbetar sexualpolitiskt och sexualpedagogiskt, och de har mycket värdefull och omfattande kompetens i frågor kring sexualitet. Verksamheten *Sex för alla* i Malmö är ett exempel som arbetar med personer med IF. Vi planerar också att samverka med det intressepolitiska samverkansprojekt som riksförbundet har fått arvsfondsmedel för att genomföra tillsammans med Funktionsrätt Sverige. Projektet har delvis utgått från vår förstudie *Dejting som funkar*, och den tänkta projektledaren för Relationer som funkar anlitas också av *RFSU* för en förstudie till samverkansprojektet. Vi hoppas att vi hittar former där våra deltagare kan vara delaktiga i det intressepolitiska påverkansarbetet för sina rättigheter, och tror att samverkansprojektet har nytta av vår tankesmedja i den kartläggning som de planerar. Vi planerar också att samverka lokalt med *RFSU* Uppsala, och har exempelvis diskuterat en lokal samverkansgrupp.

Funktionsrätt Sverige är paraplyorganisationen för större delen av den svenska funktionsrättsrörelsen. Vi räknar med att samarbeta med dem och *RFSU* i det ovan nämnda projektet, för att våra deltagare ska kunna göra sina röster hörda också i den breda funktionsrättsrörelsen.

TRIS – Tjejejs Rätt i Samhället har en unik expertkompetens kring hedersrelaterat förtryck och våld för personer med IF. Vi kommer under projektet ha dialog med dem och samverka och stötta varandra för att denna grupp själva ska kunna bestämma över sina nära relationer i så stor utsträckning som möjligt. Vi kommer också att anlita dem som experter för att titta på hur den sociala appen kan fungera så bra som möjligt även för personer vars relationsliv begränsas kraftigt av familjerna.

Forum SKILL har under många år och flera arvsfondsprojekt byggt upp hög praktisk och metodologisk kunskap kring sexualitet, normer, relationer och sexuellt våld för personer med IF. Vi kommer att ha en dialog och förmodligen även samverka under projektets gång.

Andra nationella myndigheter

SKR - Sveriges kommuner och Regioner kommer att vara en samarbetspartner i den nationella spridningen av projektet, för att skapa jämlika förutsättningar för personer ur målgruppen att ta del av projektets resultat oavsett var i landet man bor. Vi har under förstudien och i arbetet med ansökan haft en dialog, och kommer att ta hjälp av dem för att nå ut till kommuner och regioner.

Socialstyrelsen arbetar med nationell styrning och kunskap inom vård och omsorg. Vi kommer att ha en dialog med dem kring exempelvis juridiska frågor runt hur man kan designa utförandet av LSS-verksamheter för att möjliggöra nära relationer. De har även under förstudien varit ett värdefullt bollplank.

Samarbete med lokala aktörer i Uppsala län

Framför allt i arbetet med att utveckla fysiska mötesplatser och verksamheter riktade till vår målgrupp kommer vi att arbeta ganska aktivt i Uppsala län, och samverka med olika lokala aktörer. Många av aktörerna har redan nämnts, och andra kan tillkomma.

Sakkunniga

Vi kommer vid behov ta in synpunkter från sakkunniga. Vem vi anlitar när beror på vilka behov som uppstår, men exempel på sakkunniga som vi haft dialog med under förstudien eller tidigare är Lotta Löfgren-Mårtensson (professor i sexuell hälsa), Jens Rydström (professor i genusvetenskap), Julia Bahner (forskare i socialt arbete), Mikael Karlsson (forskare), Barbro Lewin (funktionshinderforskare), Olof Risberg (expert på att arbeta med förövare med IF), Stefan Balogh (BOSSE Kunskapscenter, Råd & Stöd).

11. FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR ÖVERLEVNAD

Att genomföra ett så här omfattande projekt blir inte meningsfullt om förutsättningarna för överlevnad inte finns där. Vi har genomfört en ambitiös förstudie med omfattande kontakter med både myndigheter, ideella organisationer och andra aktörer. Efter förstudien har vi lagt ytterligare ett år på att förankra och förändra projektet för att det ska innebära en långsiktig, verklig förändring för målgruppen.

Vi tror att resultatet av ett sådant här brett utvecklingsprojekt varken kan eller bör ägas av en enda aktör. Vi tror inte heller på att utveckla metoder som vi under det sista projektåret ska överlämna till någon annan. Vi behöver ha med överlevnadsperspektivet hela vägen och i första hand låta de långsiktiga förvaltarna spela en central roll i metodutvecklingen, och gärna stå som ägare redan i ett tidigt skede.

Under skapandet av den sociala appen ska Begripsam redan från början finnas med som produktägare, och Begripsam AB har tillsammans med Axess lab lovat att stå för förvaltning och underhåll av appen efter projekttidens slut.

Utvecklandet av mötesplatser kommer huvudsakligen att ske i samarbeten med andra, exempelvis studieförbund, lägergårdar (till exempel FUB Tallkrogen), folkhögskolor (t.ex. Mora folkhögskola), kommuner eller andra aktörer. Projektet står för de resurser som behövs för metodutveckling och spridning eller etablering, varför vi också vill erbjuda ”utvecklingscheckar” som lokala FUB-föreningar, studieförbundsavdelningar eller andra aktörer kan söka. Grundtanken när vi testar eller utvecklar en metod ska vara att samarbetspartnern eller den nybildade stiftelsen enkelt ska kunna göra den till en del av sin ordinarie verksamhet.

Vi tror dock också att det behövs skapas en ny långsiktig aktör för att fortsätta med delar av projektets verksamhet, bland annat resursbanken, tankesmedjan, utbildningar, coaching/handledning och det årliga priset. Därför vill vi under projekttiden bilda en stiftelse. Stiftelsen bör vara en icke vinstdrivande, allmännyttig samlingsstiftelse, och bör ha som ändamål att skapa bättre förutsättningar för relationer, närhet och sexualitet för personer med funktionsnedsättning. Personer ur projektets målgrupper ska ha reellt inflytande över innehållet i stiftelsens verksamhet, men vi vill undvika att personer med IF behöver ha juridiskt ansvar i stiftelsen, eftersom inflytandet över innehåll behöver skiljas från uppgifter som kräver administrativ förmåga. Den digitala resursbanken och utbildningar är exempel som på delar som kan förvaltas av stiftelsen.

Riskanalys – Relationer som funkar

Etiska risker

Många i målgruppen har obearbetade erfarenheter av övergrepp, och har inte sällan blivit starkt begränsade i sin sexualitet och sitt livsutrymme. Det innebär att kurser eller samtal kring dessa teman kan påverka den enskilde individen starkt. Behovet av stöd kan då bli extra stort, såväl från närstående som från professionellt håll. För att kunna vara trygga med att individen får det stöd den behöver så är en god samverkan med andra aktörer avgörande, i den mån individen är med på det och sekretessen tillåter. Det kan handla om daglig verksamhet, stödboende, habilitering, anhöriga, gode män, stödjourer, polis eller socialtjänst.

Projektets fasta personal har inte kompetensen eller rollen att agera *terapeuter* för deltagarna, varken i grupp eller individuellt, och i de fall deltagarna behöver ett sådant stöd hänvisar vi vidare till andra aktörer.

Projektets personal är inte deltagarnas *kompisar*, utan ska ha ett professionellt förhållningssätt gentemot dem, även om deltagarna bör ha möjlighet att lyfta privata tankar inom ramen för projektet.

Projektets personal är inte deltagarnas *kontaktpersoner*, *assistenter* eller *ombud*, och har inte en stödfunktion i deltagarnas privatliv utanför projektets ramar.

Projektet har inte ett *myndighetsansvar* gentemot deltagarna. Där har deltagarna själva kontakt med biståndshandläggare, daglig verksamhet och boendestöd.

Kurser eller liknande väcker minnen av våld eller trauman hos deltagare, och erfarenheter av övergrepp kommer upp.

- Sannolikhet: Mycket stor. Det kommer upp i de flesta grupper.
- Konsekvenser: Mycket positivt att erfarenheter av våld synliggörs och kan hanteras. Men om det inte hanteras (eller hanteras fel) kan konsekvenserna vara mycket negativa.
- Förebygga:
 - Bör inte förebyggas, men vi måste veta hur vi ska hantera det.
 - Vi måste veta var vårt ansvar och vår kompetens tar slut, och vart vi kan hänvisa vidare.
 - Vi gör överenskommelser med medverkande kommuner och regioner kring den lokala infrastrukturen för stöd, och hur vi ska samverka för att förmedla stöd vid behov.
 - Vi har god kontakt med TRIS, Tjejers Rätt I Samhället, och samverkar med dem vid behov. De har mycket hög kompetens kring personer med funktionsnedsättning som utsätts för hedersrelaterat våld och förtryck.
 - Vi har också ett stort nätverk av kompetens inom olika områden som kan behövas.

- Hantera:
 - Samtal om erfarenheter av våld ska företrädelsevis tas enskilt med handledare eller projektledare, utan att avbryta samtal på ett skuldbeläggande eller dömande sätt. Medarbetarna från målgruppen deltar inte, om det inte finns starka skäl för det.
 - All personal ska veta var personerna ska hänvisas.
 - Vi samverkar med deltagande kommuners och regioners lokala infrastruktur för stöd i olika situationer, och stöttar de enskilda i att hitta rätt stöd. Därefter tar de över ansvaret.
 - Vi stöttar deltagaren att få förstärkt stöd i vardagen om det behövs, exempelvis genom boendet eller habilitering.
 - Vi stöttar deltagaren i att polisanmäla brottet, om hen önskar det.
 - Om vi misstänker att ett barn far illa så har vi anmälningsplikt.

Vi misstänker att en deltagare utsätter andra för våld.

Svårigheter med egna och andras gränser är en problematik som många personer med intellektuella funktionsnedsättningar brottas med. Det kan leda till att man medvetet eller omedvetet utsätter andra personer för övergrepp. Vi kommer att arbeta vi mycket kring dessa frågor, och övningarna och samtalen i sig kan verka förebyggande. Men det kommer säkerligen att dyka upp fall där vi misstänker att personen behöver ett annat eller mer långsiktigt stöd för att andra personer inte ska fara illa.

Vi vet av erfarenhet att samhällets stöd ofta brister här. Dels har vi in tidigare projekt och i kontakt med andra sett att samhället misslyckas med att identifiera personerna som riskerar att bli förövare, och dels ser vi att man ofta står handfallna med vad man ska göra, och ingenting görs förrän en person är dömd för ett brott, om ens då. Kanske känner man till beteendet, men tänker att man inte kan sätta in tvångsåtgärder, eftersom stödet är frivilligt. Av den begränsade erfarenheten vi har uppfattar vi dock att många vill ha en fungerande sexualitet och fungerande relationer, och önskar stöd. Vi tror att det också är en anledning till att personer med svår gränsproblematik aktivt har sökt sig till kurser och workshops i tidigare projekt.

- Sannolikhet: Stor
- Konsekvens: Mycket positivt om vi lyckas fånga upp och hänvisa personer till rätt stöd.
- Förebygga:
 - Förberedande samverkan med deltagande kommuner och regioner, och komma överens om en fungerande handlingsplan för dessa individer.
 - Förmedla stöd till kommuner och regioner, från exempelvis Olof Risberg/*Pojkmottagningen* (Stockholm), *Off Clinic* i Kristianstad och *Rådgivningsgruppen i Mellersta Skåne kring utvecklingsstörning och övergrepp*.
- Hantering:

- Personer med stora gränssvårigheter behöver terapi och ett långsiktigt stöd för att hitta till fungerande relationer och sexualitet. Det är ingenting som ryms inom projektet.
- Samverkan med kommun och region/habilitering.
- I första hand genom att vi stöttar individen att söka stöd, och att hen ger oss tillåtelse att tala med kommun eller region för att hitta lämpligt stöd.
- I andra hand behöver vi utreda om det är juridiskt motiverat att bryta sekretessen för att kommun eller habilitering ska kunna göra en individuppföljning med personen och stärka upp stödet och kompetensen runt personen.

Det börjar bli terapi...

Projektets kurser och arbetsgrupper ska inte vara terapeutiska, men att prata om saker som ofta upplevs som ett tabu kan dels ha en terapeutisk effekt, men också synliggöra ett behov av professionellt samtalsstöd i någon form.

- Sannolikhet: Stor.
- Kosekvenser: Små, om det hanteras rätt.
- Förebygga/hantera:
 - Projektgruppen diskuterar vilken roll vi har, och var vårt ansvar och vår kompetens tar slut.
 - Vi arbetar utifrån PLISSIT-modellen och reflekterar ständigt kring var i modellen vi befinner oss och bör befinna oss.
 - Vi ser till att alla vet vart de ska vända sig när den egna kompetensen och det egna ansvaret tar slut.
 - Vi har en nära dialog med deltagande kommuner och regioner, och överlämnar ärenden till dem när det behövs, och deltagare så önskar.

Deltagare tar inför andra upp erfarenheter av privat karaktär som kan ha negativa konsekvenser för personen eller för andra.

- Sannolikhet: Stor
- Konsekvenser: Oftast inte så stora, eftersom det sällan har allvarliga negativa konsekvenser, och vi är redo för att
- Förebygga: Projektteamet diskuterar igenom och rollspelar kring hur vi ska agera i olika situationer. I grupper pratar vi om och kommer överens om att saker man säger i kurser ska stanna inom gruppen, dock utan att invagga i en falsk trygghet, eftersom det inte finns någon garanti för att det gör det. Medarbetare från målgruppen leder inte grupper utan stöd av handledare.
- Hantera: Våra deltagare är fria människor, och har rätt att uttrycka vad de känner, upplever, tycker och tänker. De har rätt att bli lyssnade på. De har inte tystnadsplikt angående sina egna liv, och många har ett stort behov av att

lufta sina privata tankar, eftersom många saknar nära vänner att bolla tankarna med. Projektet ska inte vidmakthålla de tabun som begränsar målgruppen så mycket.

Samtidigt är det så att de flesta i vår målgrupp har svårigheter med att se konsekvenser av det de säger eller gör. Därför måste vi stötta i det, och problematisera vad det kan leda till när man pratar alltför utelämnande, utan att för den sakens skull döma eller skuldbelägga personen. När dessa situationer dyker upp tar handledaren eller projektledaren ansvar för samtalet, så att medarbetarna från målgruppen slipper det. Särskilt viktigt är det att agera när en deltagare i en grupp pratar om andra personer på ett sätt som kan ge negativa konsekvenser, oavsett om personen är närvarande eller inte. Vid behov problematiserar, avleder eller avbryter handledaren, och hanterar det med personen enskilt efteråt. Men grundprincipen ska vara att alla ska få prata, och att det måste finnas utrymme även för privata upplevelser och tankar. Annars går det inte att på allvar förbättra möjligheterna för nära relationer.

Projektets anställda bryter mot sekretess/tystnadslöfte

Projektets personal ska ha tystnadsplikt som jämställs med socialtjänstens sekretessregler. Personalen skriver på ett sekretessavtal och ska vara införstådd med vad Offentlighets- och sekretesslagen säger. Även om projektet sker i samverkan med andra aktörer så räknas dessa som "skilda myndigheter". I särskilda fall kan frågor behöva bollas med projektets styrgrupp, som ju är en del av projektets interna organisation. Dessa omfattas då av projektets sekretess, vilket även gäller övriga uppdragstagare inom projektet. Sekretessen gäller även medarbetare från målgruppen, men vi måste vara medvetna om att svårigheter med konsekvensbedömning ofta är en del av funktionsnedsättningen.

- Sannolikhet:
Medel
- Konsekvenser:
Kan vara mycket allvarliga.
- Förebygga:
En viktig aspekt vid rekryteringsintervjuer av personal, både när det gäller handledare, projektledare och medarbetare från målgruppen.
Diskutera regelbundet i personalgruppen, särskilt med medarbetarna från målgruppen. Rollspel kring olika situationer. Sekretessdokument som signeras vid anställning. Tydliga sekretessöverenskommelser med uppdragstagare.
- Hantera:
Redan när en anställd (eller uppdragstagare) visar tecken på att prata med andra om personer som de träffat genom projektet på ett sätt som inte passar så tar projektledaren ett samtal om det. Vid behov varnas den anställda eller uppdragstagaren eller byter arbetsuppgifter. Begås ett sekretessbrott så polisanmäls personen och vi tar till arbetsrättsliga åtgärder.

Vi får reda på att deltagare förvägras sina rättigheter

- Sannolikhet: Mycket hög

- Konsekvens: Beror på fallet, men kan vara mycket allvarligt.
- Förebygga: Genom att genomföra projektet. Projektet handlar till stor del om att skapa förutsättningar för att målgruppen ska få sina rättigheter tillgodosedda, och vi är väl medvetna om att rättigheter kopplade till relationer och sexualitet ofta förnekas för gruppen på ett eller annat sätt. Allt handlar om att hitta vägar till att få det att fungera.
- Hantera:
 - Vi genomför projektets aktiviteter enligt plan.

Etiska risker med den sociala appen

Fishing

Många är ute på dejtingsidor för att hitta lättlurade personer att utnyttja. Personer med intellektuella funktionsnedsättningar är en särskilt utsatt grupp, som gärna är andra till lags, och har särskilt svårt att rapportera övergrepp.

Även om alla som registrerar sig på appen måste identifiera sig så kommer det givetvis hända att någon exempelvis glömmer bort att logga ut, så att obehöriga kan komma in på sajten. Dessutom finns det givetvis även "fiskare" som själva har LSS-beslut.

- Sannolikhet:
 - Medel (lägre än på andra sociala medier och dejtingsajter)
- Konsekvenser:
 - Stora
- Förebygga/hantera:
 - Tydliga rutiner.
 - Öppet samtalsklimat där även målgruppen vet vart de kan vända sig med frågor eller behov.
 - Den som registrerar sig på appen måste genomgå någon form av identitetskontroll, så att en ansvarig person garanterar att hen är den fysiska person hen utger sig för att vara.
 - En hjälp-knapp över hela appen, där man kan få direktkontakt med administratör eller stödperson.
 - Stöd i att sätta gränser, både genom kurser och genom många sätt att säga nej och stopp längs vägen.
 - Lärande och tips för användarna i appen kring hur man bör agera i olika situationer, samt vägedning och tips på vart man kan vända sig.
 - Möjlighet att lämna ut samtalsloggar till polisen vid misstanke om att ett brott har begåtts (enligt gällande lagar)

Integritetskränkningar

De som administrerar appen kommer ha tillgång till många personliga eller privata uppgifter. Dessutom vet vi att personer i målgruppen har svårt att på sociala medier skilja på vad som passar att sägas i ett privat och i ett offentligt sammanhang, vilket kan leda till att inlägg kan bli alltför utelämnande för ens eget bästa.

- Förebygga:
 - Det krävs noggranna etiska överväganden kring hur närvarande administratörer ska vara för att dels skapa trygghet för deltagarna och dels inte inkräkta på deltagarnas integritet. Diskussioner om detta behöver föras med experter från målgruppen, men också med andra experter.

- Ingen ska ha tillgång till mer personlig data än nödvändigt, och vi ska givetvis följa GDPR.
- Tydlighet i vad som är privata och öppna samtal i appen. Stötta i att hitta passande forum för rätt frågor.
- Hantera:
 - Eventuella allvarliga fel ska åtgärdas omedelbart.
 - Appen utvecklas kontinuerligt, och det finns tid inom ramen för projektet att åtgärda och ändra på det som blir fel.

En olycka sker

- Sannolikhet: Medel
- Konsekvens: Beror på fallet
- Förebygga:
 - Fungerande rutiner, exempelvis:
 - Anhöriglistor och kontakter till boenden etc.
 - Koll på vilka som kan exempelvis Hjärt- och lungräddning.
 - Koll på var närmaste hjärtstartare finns.
 - Koll på brandrutiner för de lokaler vi använder.
 - Försäkringar för anställda och deltagare, för olika situationer.
 - Tydlighet i kring vem som har ansvaret i de olika aktiviteter, beroende på vem som är formell arrangör/huvudman för den aktuella verksamheten: Projektet, studieförbund, kommun eller region.
- Hantera:
 - Vid nödsituation, kontakta 112.
 - Projektledaren kontaktas alltid vid en olycka.
 - Samverkan med våra lokala samarbetspartners.

Organisatoriska och ekonomiska risker

Projektledaren måste sluta

- Konsekvenser: Stora. Svårt att byta projektledare, och det påverkar kvalitet och organisation mycket.
 - Förebygga: Utförlig projektbeskrivning, med så mycket skriftligt som möjligt. Förankring av projekt tankar hos övriga medarbetare. Stort nätverk i styrgruppen.
- Hantera:
 - Styrelsen rekryterar en ersättare i samråd med styrgruppen.
 - Den administrativa projektledaren sköter det praktiska/administrativa i rekryteringsprocessen för att avlasta styrelsen och styrgruppen.

Projektägaren kan inte stå kvar som projektägare.

- Stora konsekvenser.
 - Förebygga: En stark styrgrupp med aktörer som kan stötta om det skulle behövas. Projektet medverkar till att bilda en stiftelse, som kan stötta vid behov.

- Hantera: Projektledare och styrgrupp hittar en lösning i dialog med Arvsfonden.
-

En uppdragstagare för den sociala appen går i konkurs eller kan inte genomföra sin del av avtalet.

- Sannolikhet: Liten
- Konsekvens: Stor
 - Förebygga: Vi har två centrala samarbetsparter för appen, och en väl förberedd omvärldsanalys, så att känner till de företag som är duktiga på frågorna.
 - Hantera: Förhandla med andra företaget om att ta över huvudansvaret. Ta in offerter för ersättare, och anlita ersättare. Förhandla med Arvsfonden om eventuella kostnadsökningar, eller minskningar av ambitionerna.

En samarbetspart eller person i styrgruppen fungerar inte, eller motarbetar projektets verksamhet.

Från tidigare projekt vet vi att mycket av verksamheten hos en samarbetspart kan stå och falla på om enskilda chefer är välvilligt inställda till ett projekt.

- Sannolikhet: Medel
- Konsekvens: Lokalt relativt stor.
- Förebygga:
 - Väl förankrade samarbeten, med formella beslut.
 - Flera samarbetspartner, så att man kan förlägga verksamhet där det finns en stark utvecklingsvilja.
- Hantera:
 - Förlägg verksamhet där det finns en tydlig utvecklingsvilja, och lägg mindre fokus där det går trögt och hakar upp sig.
 - Dialog med representanten i styrgruppen och med dem som fattat beslut om samarbetet.
 - Om samarbetet ändå inte fungerar avslutas det, och fokus läggs på de samarbetsparter och verksamheter som fungerar.

Vi kan inte genomföra projektets mål och aktiviteter inom ramen för projektbudgeten

- Sannolikhet: Relativt hög
- Konsekvens: Relativt liten
- Förebygga:
 - Projektmålen är ganska högt satta, och vi har höga ambitioner. Projektet handlar om att testa nya vägar, och vi vet inte vad vi kommer att lyckas eller misslyckas med. Att inte nå alla mål fullt ut, eller att inte lyckas genomföra alla aktiviteter, ska inte ses som ett misslyckande. Det är en del av resan, en del av att vara pionjär. Dock är det viktigt att ha en dialog med Arvsfonden när det händer.

Arvsfonden är väl medvetna om att deras projekt innehåller den typen av risker.

- Hantera:
 - Vi reviderar målen och aktiviteterna om det behövs, i dialog mellan projektledning, styrgrupp och Arvsfonden.
 - Om budgeten behöver omfördelas, eller om vi behöver söka mer stöd, sker det i dialog mellan projektledning, styrgrupp och Arvsfonden.

Projektet tar en annan riktning än den ursprungliga planen och budgeten.

- Sannolikhet: Medel
- Konsekvens: Relativt liten
- Förebygga:
 - Se ovan. Projektet handlar om att utforska nya vägar. Dessutom ska mycket ske utifrån målgruppens önskemål. Tycker målgruppen att vägen är fel, så bör vi välja en annan väg, även om det avviker från planen.
- Hantera:
 - Projektledningen utarbetar förslag på omprioriteringar, lägger fram för styrgruppen, och sedan för Arvsfonden, som godkänner förslagen eller ber oss att arbeta om dem på nytt.

Deltagare går miste om sin hab-ersättning för att hen deltar i projektet

Ingen deltagare ska förlora ekonomiskt på att medverka i projektet. Tvärtom ska de ersättas för det kvalificerade arbete de utför i arbetsgrupper och liknande. Vi har budgeterat för detta.

Deltagare går miste om stöd från försäkringskassan för att hen får arvode från projektet

- Sannolikhet: Relativt stor
- Konsekvens: stor
- Förebygga/Hantera:
 - Vi har dialog med försäkringskassan och ser till att hålla koll på aktuella regler.
 - Vi har dialog med arvoderade deltagare och deras eventuella gode män och är tydliga med vilken kontakt de behöver ha med försäkringskassan.
 - Om det behövs hittar vi individuella lösningar för att det inte ska få negativa konsekvenser för någons ekonomi att medverka i projektet.

Deltagare förlorar rätten till visst LSS-stöd för att hen har en anställning inom projektet.

- Sannolikhet: Liten, då vi har god samverkan med medverkande kommuner.
- Konsekvens: Stor.
- Förebygga:
 - Dialog med medverkande kommuner i rekrytering och anställning, så att alla är överens.

- Dialog med försäkringskassan.
- Hantera:
 - Stötta personen i dialogen med biståndshandläggare, försäkringskassa etc. för att hitta en lösning som fungerar.